

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst

te 's-Hertogenbosch

Rapport inzake de jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

	Pagina
Accountantsrapport	
Algemeen	3
Bestuursverslag	4
Inleiding	4
Beeldende kunst	6
Muziek	13
Talentontwikkeling	15
Samenwerking	15
Communicatie	17
Organisatie en personeel	19
Governance code cultuur	21
Fair Practice code	21
Code Diversiteit en inclusie	22
Financiën	23
Social return	24
Duurzaamheid	25
Raad van toezicht	25
Willem Twee Studio's	27
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2023	37
Staat van baten en lasten over 2023	38
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	39
Toelichting op de balans per 31 december 2023	42
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	46
Toelichting inzake WNT	53
Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	54

Aan het bestuur van
Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst
Boschveldweg 471
5211 VK 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 29 mei 2024

Geacht bestuur,

Ingevolge uw opdracht hebben wij de bij dit rapport opgenomen jaarrekening over het boekjaar 2023 van uw stichting gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken. De jaarrekening is met het bestuursverslag opgenomen in de bij deze rapportage opgenomen jaarstukken.

Algemeen

Oprichting en doel

Blijkens notariële akte d.d. 8 december 2015 is opgericht Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch.

De stichting heeft ten doel:

- een actief en innovatief cultuurveld te bewerkstelligen door de realisatie van een kunstencluster in de Willem II Fabriek te 's-Hertogenbosch;
- het bevorderen van de uitvoering en productie van de publieke belangstelling voor de hedendaagse gecomponeerde muziek, jazz en geïmproviseerde muziek, klassieke kamermuziek, wereldmuziek en andere muziek voor kleine bezetting;
- het organiseren van manifestaties, activiteiten en evenementen voor jongeren die door hun inhoud een culturele of subculturele betekenis hebben en die van plaatselijk, bovenplaatselijk of regionaal belang zijn;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin.

Bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur wordt gevormd door de heer H.V.B.M. Broeren. Hij is zelfstandig bevoegd tot het nemen van beslissingen. Hij legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht wordt gevormd door:

- de heer J.F. Heijthuijsen (tot 8 juni 2023)
- de heer M. Kranendonk (vanaf 1 januari 2024)
- de heer H. van der Meulen
- mevrouw W. Lekkerkerker - Sorgdrager
- de heer R.P.J. van de Ven
- mevrouw H. Pepers

Willem Twee muziek en beeldende kunst

Jaarverslag 2023

INLEIDING

Profiel Willem Twee

De Stichting Willem Twee muziek en beeldende kunst is hét platform voor muziek en beeldende kunst in 's-Hertogenbosch. Er worden zo'n 250 concerten en 10 exposities per jaar gepresenteerd. Willem Twee muziek en beeldende kunst heeft twee locaties: de voormalige Willem II sigarenfabriek aan de Boschdijkstraat - een monument uit 1893 - en de historische synagoge aan de Prins Bernhardstraat - een monument uit 1823. De sigarenfabriek is de hoofdlocatie van Willem Twee en heeft een Kunstruimte, een Spiegelzaal en het Poppodium met twee zalen. Daarnaast is de sigarenfabriek ook het onderkomen van het Grafisch Atelier, van 35 ateliers van kunstenaars, architecten, vormgevers en filmers, zijn er diverse oefenruimtes voor bands, is er een eetcafé, zijn er 8 vergaderkamers die worden verhuurd en 72 flexwerkplekken die gratis beschikbaar worden gesteld. De synagoge huisvest de Willem Twee Toonzaal en de Willem Twee studio's voor elektronische muziek.

Willem Twee is krachtig, efficiënt, experimenteel en actueel. Daarnaast vormt de organisatie een belangwekkende ontmoetingsplek en geeft hij een impuls aan het kunstklimaat in de stad. De exposities en concerten hebben zowel een lokale en regionale impact als een nationale en internationale uitstraling. We bieden kunstenaars en musici een dynamische plek waar hun werk wordt gepresenteerd aan een zo groot mogelijk publiek. We stimuleren samenwerkingsverbanden met een multidisciplinair karakter en geven extra aandacht aan jonge en vernieuwende kunst.

Verwondering en verrassing vormen kernbegrippen in onze organisatie en er is plaats voor alle disciplines en genres, of het nu graffiti, beeldhouwkunst, schilderkunst, grafiek of pop, dance, klassiek of jazz betreft. Een belangrijk speerpunt binnen de programmering van Willem Twee muziek en beeldende kunst is gericht op 'jonge' en vernieuwende kunst door het organiseren van geconcentreerde en dynamische events, concerten in ieder denkbaar genre (versterkt en onversterkt), workshops, educatie, activiteiten, discussies, lezingen, presentaties, tentoonstellingen en (film)vertoningen. 'Actief beleven' en 'participeren' zijn hierin richtinggevende aspecten. We maken veel ruimte voor cross-overs tussen de verschillende genres binnen de muziek, maar ook tussen muziek, beeldende en grafische kunst, nieuwe mediakunst en film.

Missie en doelstellingen

In de missie van Willem Twee is het vertrekpunt dat beeldende kunst en muziek kunnen dat uitdrukken wat ons met alleen woorden niet lukt. Het spreekt gebieden in ons aan waarvan iedereen beseft dat die er zijn, maar waar we met de taal die we spreken moeilijk grip op krijgen. Door kunst en muziek te bedenken, te maken, te bekijken of te beluisteren verhogen we de kwaliteit van het leven en het is deze eenvoudige missie die Willem Twee muziek en beeldende kunst huldigt in haar streven om bij te dragen aan een mooiere samenleving.

De doelstellingen van Willem Twee muziek en beeldende kunst kunnen als volgt worden samengevat:

- het stimuleren van jonge en/of vernieuwende kunst en muziek;
- het ontwikkelen van een multi- en interdisciplinair aanbod;
- zoveel mogelijk mensen bereiken en laten zien en horen wat we doen;
- lokaal, regionaal, nationaal en internationaal zichtbaar zijn;
- dit alles realiseren met een diverse samenstelling van het personeelsbestand en een inclusieve organisatie.

BEELDENE KUNST

Willem Twee Kunstruimte

Willem Twee Kunstruimte is een plek voor de presentatie en ontwikkeling van hedendaagse kunst van nationaal en internationaal niveau. Het stimuleren en steunen van makers in hun artistieke ontwikkeling en het bieden van ruimte voor experiment zijn belangrijke speerpunten in het beleid.

Willem Twee is enerzijds een springplank voor jonge kunstenaars en anderzijds een zeer toegankelijk platform om actuele kunst aan een breed publiek te presenteren. Tentoonstellingen zijn gericht op vernieuwende kunst van hoogstaande, artistieke kwaliteit. Jaarlijks worden er (in principe) 10 tentoonstellingen georganiseerd op twee locaties in het gebouw. In de Spiegelzaal wordt werk getoond van veelal startende kunstenaars die meestal een link hebben met de regio Brabant. In de Kunstruimte op de tweede verdieping ligt de nadruk op solo-, duo en groepstentoonstellingen op nationaal en internationaal gevestigde kunstenaars die in de Kunstruimte de ruimte krijgen om nieuwe ontwikkelingen in hun werk te tonen. De focus binnen het programma ligt op experiment en ontwikkeling van nieuw werk. Vanwege het interdisciplinaire karakter van Willem Twee zoeken we in ons programma ook naar kruisbestuivingen tussen beeldende kunst en muziek. In dit kader wordt jaarlijks een tentoonstelling georganiseerd in samenwerking met November Music, festival voor actuele muziek. Willem Twee Kunstruimte werkt veel samen met culturele partners en waar mogelijk wordt aansluiting gezocht met het programma van Willem Twee Poppodium en Willem Twee Studio's.

In 2023 is samengewerkt met de volgende externe culturele partners: November Music, Stichting Future of Work, Bosch Parade, St. Joost School of Art & Design 's-Hertogenbosch, Grafisch Atelier Den Bosch, AtelierBeheerStichting, Talenthub Inversie, Huis73, FAQ Festival, Open Press Project, Master Institute of Visual Cultures en EKWC, Verkadefabriek.

Implementatie aangescherpt artistiek beleid

De in 2022 aangescherpte beleidslijnen zijn met ingang van 2023 geïmplementeerd in het programma. De eerste peiler is een interdisciplinair artistiek programma. We omarmen en versterken het interdisciplinaire denken, niet alleen omdat we die ontwikkelingen constateren maar óók omdat interdisciplinariteit is verankerd in het DNA van Willem Twee. Waar we met een fusie van drie organisaties in 2017 kwamen tot één Willem Twee muziek en beeldende kunst, verbinden we de komende jaren de inhoud: de beeldende kunst en de muziek. Ten tweede zetten we onze monumentale Kunstruimte centraal in het beleid van de komende jaren. Monumentaliteit is hierbij een sturende term. De Kunstruimte is een boegbeeld van monumentale architectuur waarin de sfeer en tal van details van de voormalige sigarenfabriek nog te herkennen zijn. In het verleden heeft de praktijk uitgewezen dat de ruimte een inspirerend en uitnodigend effect heeft op de kunstenaars. Het is tegelijkertijd een lastige ruimte omdat die voor een flink deel wordt bepaald door de vele aanwezige pilaren. Het wordingsproces leidt hierdoor vaak tot verrassende

uitkomsten. Het centraal zetten van dat onderwerp in de exposities van Willem Twee in de ruimte die daar om vraagt – de Kunstruimte – laten wij een sturend principe zijn bij de vraag aan de exposerende kunstenaars om een nieuw werk te maken voor specifiek die Kunstruimte: een monumentaal werk.

Door deze aanscherping is de jaarlijkse World Press Photo Exhibition standaard verplaatst naar een ander moment, zodat die geen onderdeel meer uitmaakt van ons artistieke kernprogramma. In 2023 vond deze plaats in juli. De flexwerkplekken blijven onderdeel van de Kunstruimte.

Wijzigingen curatorenteam

In 2022 waren drie curatoren werkzaam bij Willem Twee Kunstruimte. Hoofdcurator Masha van Vliet vertrok per 1 februari 2023. Zij werd in februari en maart interim opgevolgd door Linda Köke, tevens curator Spiegelzaal. Na een openbare sollicitatieprocedure voor een nieuwe hoofdcurator werd Linda tevens als vaste opvolger benoemd. Met haar nieuwe functie, alsmede het vertrek van Spiegelzaal-curator Haiko Sleumer in december 2022, werd in het voorjaar 2023 de wervingsprocedure gestart voor twee nieuwe Spiegelzaalcuratoren. In de zomer van 2023 werden Charlotte Fijen en Jovana Stulic benoemd. Zij organiseren afwisselend de exposities achter de glazen pui van de Spiegelzaal. Zij worden aangesteld voor een periode van maximaal twee jaar en de functie is nadrukkelijk bedoeld als ontwikkelingsfunctie voor startende kunstprofessionals.

Artistieke seizoensthema's

Met de implementatie van de aangescherpte artistieke beleidslijnen en de nieuwe curatoren, is er gekozen om met ingang van najaar 2023 het toekomstige artistieke programma te cureren rondom jaarlijkse seizoensthema's. Elk kunstseizoen – dat zal lopen van september tot en met juli – kiezen de curatoren één thema dat als een rode draad de tien tentoonstellingen met elkaar verbindt. Elk thema weerspiegelt actuele maatschappelijke en culturele ontwikkelingen. Het randprogramma zal ook worden gecoreerd binnen dit thema.

Verrijking en verdieping: nieuwe expositievormgeving en publicatie

Met ingang van 2023 boden we een meer laagdrempelige toegang door middel van herkenbare visuele beeldtaal, universele thema's die de kunstenaars aanreiken en een uitnodigende, korte zaaltekst. Ons doel is dat de kunst voor zichzelf spreekt en de beschikbare informatie begrijpelijk moet zijn. Voor wie nog meer uit de tentoonstelling wil halen, boden we bij elke Kunstruimte-tentoonstelling een A4-publicatie met extra informatie over de kunstenaar, het werk en de achterliggende theorieën of concepten. Hiermee is gestart in september 2023 (met de tentoonstelling *Falling, Catching* van Vince Donders). Vanaf november 2023 verschijnt bij de Spiegelzaal-tentoonstelling een kleinere brochure.

Onderdelen van het programma/beleid die zijn gecontinueerd:

- Glashelder: een huisgenoot/atelierhouder die een atelier in 's-Hertogenbosch via ABS presenteert zes weken lang diens werk in de 'etaloge' (oude portiersloge van Willem Twee), de

Spiegelzaal (tot september) en op de kamer van wethouder Duurzaamheid, Leefomgeving en Cultuur, Mike van der Geld van de gemeente 's-Hertogenbosch;

- Begeleiding van de winnaar van de Jheronimus Atelier Prijs door Linda Köke en samenwerking met gemeente 's-Hertogenbosch en St. Joost School of Art & Design rondom zichtbaarheid van de prijs en selectie jaarlijkse prijswinnaar. In juli 2023 won Manouk Streur deze prijs en nam het stokje over van '22-winnaar Justin Reinir Croes.
- Lezingen Kijken naar Kunst van Nu door museumedicator Marie-José Eijkemans van Museum De Pont, Tilburg.
- Het herzien van ons educatie-aanbod, gestart in 2022. Waar dit zich eerder vooral richtte op de World Press Photo, is gestart om dit integraal aan te bieden per expositie. Vanaf september 2023 liep een educatiestagiaire mee bij de Kunstruimte die onderzoekt wie onze educatiedoelgroep is en wat een passend aanbod voor hen kan zijn. Zij voert dit ook uit en licht toe hoe we dit in de toekomst kunnen blijven voortzetten.

Overzicht tentoonstellingen: Kunstruimte

- *Silent Serenade: Materialized Sound*: Paul Devens, Zoë d'Hont, Jesus Canuto Iglesias, Matthias König, Nik Schmitt, Dianne Verdonk, Willem Twee Studios (Rikkert Brok, Hans Kulk en Armeno Alberts i.s.m. Marcel Alberts): 21 januari t/m 5 maart 2023

Willem Twee Kunstruimte presenteerde in samenwerking met Willem Twee Studios *Silent Serenade: Materialized Sound* een groepstentoonstelling met werk van kunstenaars uit verschillende generaties, die ieder op geheel eigen wijze geluid omzetten in een installatie of klanksculptuur. In de Kunstruimte van Willem Twee zijn tien kunstwerken bijeengebracht die zich begeven op het grensvlak tussen beeldende kunst, geluidskunst en technologie. De werken zijn zeer uiteenlopend in thematiek en vorm, maar hebben allemaal gemeen dat ze alleen in interactie met het publiek geluid maken.

[Link archief](#)

Randprogramma:

- Zondag 29 januari, 14:00: Tape Workshop door Willem Twee Studios in samenwerking met Beeld & Geluid
- Zondag 12 februari, 14:00: OTOMAX, the Curious Collective
- Zondag 5 maart, 14:00: SNACKBAR the Ambassador

The toes you step on today might be connected to the ass you're kissing tomorrow, Anouk Kruithof – 11 maart t/m 14 mei 2023.

In *The toes you step on today might be connected to the ass you're kissing tomorrow* presenteerde Anouk Kruithof een zowel verleidelijke als kritische totaalervaring, die bestond uit een serie sculpturen, collages en een speciaal voor de ruimte ontwikkelde raamsticker-installatie. De titel van deze tentoonstelling verwees naar een protestbord uit een van

de duizenden foto's van protestacties die tussen 2017 en 2022 wereldwijd plaatsvonden. De enorme hoeveelheid strijdbare teksten vormden de basis voor de twee reusachtige collages van gebalde vuisten en de indrukwekkende raaminstallatie. Voor de laatste vergrootte Kruihof de beelden sterk uit waardoor een rijke schakering aan abstracte pixelbeelden ontstaat, die de gehele Kunstruimte onderdampelen in een kleurrijk licht.

[Link archief](#)

Paradise Excavated, Mariska Koolen – 20 mei t/m 18 juni 2023.

In *Paradise Excavated* toonde Mariska Koolen een selectie van keramieken werken, waarin kleurrijk geglazuurde reliëfs van rode klei dynamische composities vormen binnen een gestructureerde intra-actie. De tegels spelen met onze perceptie van tweedimensionaal en driedimensionaal en nodigen uit om van alle kanten bekeken te worden. *Paradise Excavated* is Mariska Koolen's eerste solotentoonstelling in Nederland, waarin ze de werken toont die het resultaat zijn van een drie maanden durende werkperiode bij sundaymorning@ekwc in Oisterwijk van november 2022 tot februari 2023.

[Link archief](#)

Adrift, A Shift, graduation show Master Institute of Visual Cultures – 29 juni t/m 6 juli 2023, Kunstruimte en Spiegelzaal.

"Adrift, A Shift" was de eindexamenexpositie 2023 van het Master Institute of Visual Cultures van Willem Twee. Deze dynamische showcase was het hoogtepunt van twee jaar onderzoek, waarin internationale kunstenaars en ontwerpers hedendaagse kwesties hebben onderzocht door middel van verschillende benaderingen, waardoor nieuwe paden van begrip worden gepresenteerd binnen het huidige discours.

"Adrift, A Shift" toonde verschillende artistieke visies die geworteld zijn in nauwgezet onderzoek en theoretisch onderzoek. Via Ecology Futures, Situated Design en Visual Arts and Post-Contemporary Practice nodigt de tentoonstelling uit tot dialoog, het uitdagen van aannames en het bieden van nieuwe perspectieven op hedendaagse kwesties.

[Link archief](#)

World Press Photo Exhibition 2023 – 9 juli t/m 30 juli 2023.

Van zondag 9 tot zondag 30 juli was World Press Photo Exhibition 2023 in Willem Twee Den Bosch te bezichtigen. De jaarlijkse tentoonstelling presenteerde de resultaten van de 2023 World Press Photo Contest en toonde de beste en belangrijkste journalistieke foto's en documentairefotografie van het afgelopen jaar, geselecteerd door een onafhankelijke jury.

[Link archief](#)

Falling, Catching, Vince Donders – 27 augustus t/m 24 september 2023.

Vince Donders creëerde kunstmatige landschappen die zijn gevormd door de mens en waarin alle aanwezige elementen ook door mensenhanden werden gecreëerd. Hij schreef: "In de huidige maatschappij hebben de aanwezigheid van de mens en de materiële ontwikkelingen die wij

hebben gecreëerd hun sporen nagelaten op bijna elk levend wezen op onze planeet. Door het gebruik van fossiele brandstoffen, het raffineren van olie, het maken van plastic en onze overmatige productie en consumptie van niet-biologisch afbreekbare stoffen is ons ecosysteem onomkeerbaar veranderd. De toekomst is in een pessimistisch scenario buitengewoon grimmig, en zelfs in het meest optimistische scenario volstrekt onzeker. Hoelang wij als mens nog kunnen vertoeven in deze artificiële wereld die wij zelf geschapen hebben, is onvoorspelbaar.”

[Link archief](#)

Van wie is de economie?, Future of Work: Carlijn Kingma, Otobong Nkanga, Sarah van Sonsbeeck, Oddkin, Paolo Cirio, Arne Hendriks, Teresa Feldmann, Fairjobs, Cynthia Hathaway, The 100 Hands – 5 t/m 22 oktober 2023, Kunstruimte en Spiegelzaal.

Van 5 t/m 22 oktober vond in Den Bosch op culturele hotspot Tramkade (Willem Twee, Werkwarenhuis, Verkadefabriek en Huis73) het nieuwe festival *Van wie is de economie?* plaats. Met symposia, workshops, debatten, performances, presentaties en een gratis toegankelijke expositie.

Tijdens dit festival werd iedereen van harte uitgenodigd om langs te komen en mee op zoek te gaan naar antwoorden op de vragen: '*Van wie is de economie?*' en '*Wat voor economie wil jij?*'. We creëerden zo een plek voor collectief experiment om die nieuwe economie daadwerkelijk met elkaar uit te proberen en vorm te geven.

[Link archief](#)

What Worlds Make Stories, Stef Veldhuis – 4 november 2023 t/m 7 januari 2024. In samenwerking met November Music en FAQ festival.

In de tentoonstelling *What Worlds Make Stories* toonde Stef Veldhuis drie installaties die hij had gemaakt tussen 2022 en 2023. In beeld en geluid vangt hij de manieren waarop mens, dier en technologie met elkaar leven en hoe het handelen van de een invloed heeft op de ander.

What Worlds Make Stories was een samenwerking tussen Willem Twee muziek en beeldende kunst, November Music en FAQ Festival en werd mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Mondriaan Fonds.

[Link archief](#)

Randprogramma:

- zaterdag 4 november 2023: opening
- zondag 26 november 2023: Kijken naar Kunst van nu
- woensdag 13 december: Lezing 'De Bij in de Kunst' met imker Thomas Freitag
- woensdag 3 januari 2024: doe- en maakworkshops voor kinderen van 5-10 jaar
- zondag 7 januari 2024: finissage en artist talk

Overzicht tentoonstellingen: Spiegelzaal

- Verso Recto. 21 januari – 29 januari 2023. Rob Heesbeen en Thomas Dekker.

Een duo-tentoonstelling van Rob Heesbeen en Thomas Dekker. Beide kunstenaars werken vanuit ruimtelijkheid en combineren gebeurtenissen, emoties en plekken door middel van schilderkunst en ruimtelijke objecten. Tegenover de nuances in het werk van Rob stond de directheid van Thomas' schilderijen. Waar Rob de ruimte eerder verso benaderde – organisch, met subtiele hints en lichtelijke sturing – deed Thomas dit juist recto – met directe, onontkoombare kaders en rechtlijnige sturing.

[Link archief](#)

- The Part and the Whole. 4 februari – 9 april 2023. Simone Albers.

Simone Albers is geïntrigeerd door de natuur en de wetten die haar vormen. Haar schilderijen leunen sterk op wetenschappelijk onderzoek en de beeldtaal daarvan. The Part and the Whole toonde een reeks werken uit de serie Fabric of Reality (2019-2022). Deze serie ging over de manier waarop we het universum bestuderen en deze in beeld brengen. Daaromheen vormden handgetekende lijnen een raster dat op een geweven stof lijkt: een fabric. Deze bevatte geschilderde elementen die Albers ontleent aan wetenschappelijke beelden: van kosmologische structuren tot microscopisch kleine deeltjes, die het massieve en het minuscule samenbrengen.

[Link archief](#)

- Le petit prints. 15 april – juni 2023.

In *Le petit prints* waren meer dan 200 miniprenten te zien van slechts maximaal 7 bij 7 centimeter groot. Stuk voor stuk waren ze gedrukt op een 3D-geprinte pers en waren onderdeel van het Open Press project, een initiatief van de Keulse kunstenaars Martin Schneider en Dominik Schmitz. Het project had als doel om drukwerk voor iedereen toegankelijk te maken. De tentoonstelling was een samenwerking tussen Open Press, Grafisch Atelier Den Bosch en Willem Twee Kunstruimte.

[Link archief](#)

- When I have fears that I may cease to be. 15 juli – 24 september 2023. Mel Chan.

Geboren in de voormalige Britse kolonie Hong Kong, groeide Mel Chan op met de paradigmaverschuivingen van neoliberalisme naar totalitarisme naar ecologische crisis. Haar artistiek onderzoek traceerde de ingewikkelde relaties tussen onze dystopische situatie en de erfenissen van kolonialisme en (neo)kolonialisme.

[Link archief](#)

- The Quiet Experience. 4 november 2023 – 14 januari 2024. Britte Koolen.
- Het werk van Britte Koolen (1994, Wouwse Plantage) kenmerkte zich door kleurrijke en geometrische vormen. Het zijn fysieke ordeningen van de ruimte om haar heen. Rood symboliseert voor Britte het rustpunt in een ruimte. Door haar geometrische vormen en felle kleuren op de juiste plek te plaatsen, maakte ze de leegte zichtbaar.

[Link archief](#)

Glashelder:

- Carlette Rijcken: 30 januari t/m 12 maart
- Theo Besemer: 20 maart t/m 30 april
- Monique van de Wijdeven: 8 mei t/m 18 juni
- Roger Walschots: 26 juni t/m 30 juli
- Corrie Meij: 4 september t/m 15 oktober
- Eduard Linders: 23 oktober t/m 3 december
- Shirley Welten :11 december 2023 t/m 21 januari 2024

Totaal aantal bezoekers Kunstruimte en Spiegelzaal			
	2021	2022	2023
exposities betaalde toegang + rondleidingen	2.427	2.450	3.251
exposities gratis toegang	7.146	11.850	12.955
	9.573	14.300	16.206

MUZIEK

Programma

In 2023 hebben het Theater aan de Parade en Willem Twee een gezamenlijke programmeur aangesteld voor de klassieke muziek: Gert Gering. De programmeur wordt aangestuurd door Willem Twee en is ook bij Willem Twee in dienst. Het Theater aan de parade betaalde drie/vijfde deel van de loonkosten. De nadruk lag vooral op het vormgeven en het zoeken naar een goede en zinvolle samenwerking bij de ontwikkeling van het klassieke programma in alle zalen (vier in totaal). In Theater aan de Parade vond nog geen daadwerkelijk programma plaats vanwege nieuwbouw, maar er werd wel voor het eerst een gezamenlijk programma gepresenteerd en verkocht. Voor het klassieke programma werd onder andere een gezamenlijke brochure gemaakt. De focus van de programmering lag op interessante ensembles in de klassieke en nieuwe muziek, zoals Woodcraft dat op het snijvlak van jazz, geïmproviseerd en klassiek opereert, en het New European Ensemble dat een componistenportret van Lera Auerbach speelde. Nieuw was ook een Yogaconcert waarbij mensen tijdens de yogalessen naar klassieke muziek luisterden. Een ander hoogtepunt was het bedwelmende Philip Glass-concert van het Amstel Quartet dat in het poppodium plaatsvond.

Actueel

De concerten van November Music vormden een belangrijk deel van de actuele muziekconcerten die in Willem Twee werden gepresenteerd. In totaal werden 27 concerten met hedendaagse muziek georganiseerd waarvan November Music er 11 voor haar rekening nam. Een ontwikkeling die we konden constateren was dat de hedendaagse actuele muziek steeds meer een vanzelfsprekend onderdeel is geworden van een concert waar voor een flink deel ook klassieke stukken klinken.

Jazz/Geïmproviseerd

In 2023 werden 35 jazzconcerten gegeven, waarmee we weer precies op het niveau van vóór Corona (2018 en 2019) zitten. Daar kwamen 2.223 bezoekers op af. Dat is nog niet op het niveau van vóór Corona, maar gemiddeld wel een stijging in vergelijking met 2022. Nog meer dan eerder zochten we in het jazz- en improvisatieprogramma de hoogkwalitatieve en authentieke karakters op. Dwarse muziek van hoog niveau en steeds internationaler. Jazzgrootheden uit de VS zoals tenorsaxofonist James Brandon Lewis en bassist Luke Stewart kwamen langs, net als Europese vrije jazzhelden van verschillende generaties zoals Mette Rasmussen, John Edwards, en Arve Henriksen. We initieerden een nieuw festival, PRESENT, waarin een vooruitstrevende mix klonk van expressieve klanken.

Hoogtepunten waren onder meer de concerten van de Koerdische Meral Polat, de betoverende improvisaties van het vrouwelijke trio Picatrix tijdens Jazz in Duketown, en zeker ook het

soloconcert van wervelende James Brandon Lewis, die tot genoeg van het publiek van geen ophouden wist.

Elektronisch

Zie Willem Twee studio's.

Pop/Divers

Bij de pop waren het dit jaar vooral bands uit Nederland en Vlaanderen die acte de présence gaven. In de Nederlandse popmuziek vonden interessante ontwikkelingen plaats die we terugzagen in de programmering van het poppodium. Bijzondere evenementen waren onder andere Makas, een avond waar veel bezoekers met Turkse roots aanwezig waren. Lee Bains III & the gloryfires: De frontman Lee Bains is naast zanger/gitarist ook activist, schrijver, en kok. Tijdens een samen met de man uit Alabama samengestelde lunch droeg hij voor uit eigen werk. Ook was er een kort optreden van Snackbar the Ambassador, het alter ego van multidisciplinair beeldend kunstenaar, musicus en radiopresentator Matthias König, in de Willem Twee Kunstruimte tijdens de finissage van Silent Serenade.

Heavy

Er vonden in 2023 binnen heavy programma zo'n 27 concerten plaats, waarvan een deel buiten het poppodium Willem Twee. Er werden bands uitgenodigd die een mix aan stijlen presenteerden met de heavy muziek als basis. We hoorden elektronische muziek, hiphop en pop langskomen en er was aandacht voor maatschappelijke thema's, waaronder een event met heavy acts uit de LGBTQ+ community. De uitvoering van de band Autarkh betrof werk dat onder andere in de Willem twee studio's werd ontwikkeld.

In een intensieve samenwerking met Mojo Concerts en Libema werd het festival The Rock Circus georganiseerd in de Brabanthallen in Den Bosch. Hierbinnen zorgde Willem Twee voor de jonge talenten uit het land. In alle provincies in Nederland werden tien voorrondes georganiseerd waaruit de winnaars zich mochten presenteren op de talentstage van het festival. Willem Twee droeg zorg voor de organisatie van deze talentenwedstrijden, gesteund door een bijdrage van de Bank Nederlandse Gemeenten die Willem Twee een bedrag van 15.000 euro hiervoor gaf. In Willem Twee Poppodium vond de Brabantse voorronde plaats, die werd gewonnen door Nephylim. De voorrondes werden beoordeeld door vakkundige jury's waarin de journalistiek, de organisatie, het publiek, de vrijwilligers en de opleidingen waren vertegenwoordigd.

Dance/ Dans

Willem Twee presenteerde een breed palet aan dans- en danceavonden, van house tot latin en van drum&bass tot techno en hardstyle. Over het algemeen komt er op de danceavonden een jongere doelgroep af. De interesse in dans- en dancefeesten bleef ook in 2023 overeind. Bij het wat oudere publiek is er een trend om avonden vroeger te starten. Dit zien we ook landelijk terug

bij de poppodia. We trokken met onze dansavonden meer dan 9.000 bezoekers; 3.000 meer dan in 2022.

Urban

Ook in 2023 was er Open Up, het open Urban podium dat in samenwerking met Dukebox in de kleine zaal van het poppodium wordt georganiseerd en dat dit jaar 6 edities kende, waar gemiddeld tegen de 70 bezoekers kwamen. Verder was er een avond waarin de Boombap sound centraal stond, uitgevoerd door gevestigde (oa Def P van Osdorp Posse) en nieuwe namen. Het genre kent een ware revival doordat een nieuwe lichte hiphoppers en producers deze stijl weer heeft omarmd. De naam Boombap komt van het geluid van de bass (boom) en snare (bap) van het drumstel. Ook was er urban in De Toonzaal in samenwerking met Zinnige Zuiden, een avond vol muziek en spoken-word door jonge talenten.

Talentontwikkeling

Naast de eerder beschreven talenttour voor het Rock Circus Festival is Willem Twee onderdeel van de Music Hub Brabant, een samenwerkingsverband van twaalf Brabantse podia en festivals. Het samenwerkingsverband bestaat uit professionele instellingen die zich op jazz, nieuwe muziek en popmuziek focussen. Vanuit het poppodium werd een deel van het jaar de metalband Nephylim begeleid en het tweede deel van het jaar de Indieband Moodbored. Vanuit de Willem Twee studio's waren Emiel van Dungen en Oscar Peters de door hen begeleide talenten. Voor de lunchconcerten in de Toonzaal is er een interessante samenwerking met AMPA/Conservatorium Tilburg waarmee we deze lunchconcerten organiseren. Het niveau van de studenten blijkt erg goed. Tevens zien we dit jaar weer een lichte groei in het aantal bezoekers. Ook de serie Dutch Classical Talent blijft verrassend qua niveau, programma's en concepten, met ensembles en solisten die de toekomst vertegenwoordigen.

Samenwerkingen

In 2023 werkte Willem Twee op muzikaal en organisatorisch vlak nauw samen met verschillende organisaties. Tijdens het November Music Festival vonden 11 concerten plaats in beide locaties van Willem Twee. In het kader van Jazz in Duketown waren er het hele weekend drukbezochte concerten in Willem Twee Toonzaal. Samen met de Stichting Oude Muziek zette Willem Twee een kwalitatief goede serie concerten neer waar veel belangstelling voor was. Maar ook met Open Monumentendag en AMPA-conservatorium werd de samenwerking gezocht. Tijdens Popronde Den Bosch speelden op beide locaties een bredere selectie uit het festivalaanbod, van neo-klassiek en hiphop tot metal en elektronische muziek. Generatie Zuid verzorgde samen met Willem Twee de nachtelijke afterparty's van zowel Biergarten als Oranjekade Festival. Op initiatief van de Verkade Fabriek werd samen met bijna alle andere initiatieven op de Tramkade het Deltafest georganiseerd, waarbij de gehele Willem Twee fabriek een van de locaties was. Samen met Huis73, Verkadefabriek en Theater aan de Parade is het VO Podiummenu opgezet, waarmee deze organisaties zich inzetten om iedere middelbare scholier in de gemeente 's-Hertogenbosch kennis te laten maken met podiumkunsten en podia in de stad. De meest intense samenwerking

was die met Theater aan de Parade, waar de derde editie van de samen georganiseerde tuinsessies-serie in de zomer plaatsvond in de tuin van hotel de Soete Moeder. De (semi)akoestische reeks concerten werd deze keer gehouden door artiesten uit diverse genres, variërend van klassieke harpisten tot singer-songwriters en Indiase muzikanten. Daarnaast werd er gezamenlijk een muziekprogramma ontwikkeld voor 2024, is er een gezamenlijke programmeur klassiek aangenomen, en wordt er op marketingniveau veel samengewerkt.

Aantal concerten en bezoekers

In 2023 organiseerde Willem twee in totaal 224 concerten en events. Dat is minder dan in 2022. De oorzaak daarvoor was vooral gelegen in de vervanging van het grid en het licht in de popzaal, waardoor in februari geen concerten konden worden georganiseerd.

In totaal kwamen 29.975 bezoekers op het muziekprogramma af. Dat is een gemiddelde van 134 bezoekers per concert/ event: een stijging van bijna 40% ten opzichte van 2022. Dit percentage wordt vooral beïnvloed door de succesvolle Rockcircus concerten. Al met al worden de bezoercijfers uit topjaar 2019 nog niet gehaald, maar de weg terug naar boven is overduidelijk ingezet.

aantal concerten	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klassiek	47	40	34	19	42	31
Actueel	18	23	3	16	37	27
Jazz	35	35	24	11	34	35
Elektronisch	10	20	2	4	15	14
Pop/divers	138	167	64	44	70	47
Heavy en metal	-	-	-	-	19	29
Dance/dans	-	-	-	-	21	33
Urban	-	-	-	-	4	8
totaal aantal concerten	248	285	127	94	242	224

Ook bij het totaal aantal bezoekers zien we weer een toename ten opzichte van 2022. Alhoewel de cijfers uit 2019 nog niet worden gehaald zien we een duidelijk herstel.

aantal bezoekers	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klassiek	3.160	2.097	1.253	740	1.593	1.845
Actueel	1.442	2.269	117	1.000	2.222	1.977
Jazz	3.779	3.135	675	314	1.462	2.223
Elektronisch	627	654	0	81	626	314
Pop/divers	25857	27449	9649	3878	8318	6957
Heavy en metal	-	-	-	-	2798	6920
Dance/dans	-	-	-	-	5.855	9190
Urban	-	-	-	-	289	549
totaal aantal bezoekers	34.865	35.604	11.694	6.013	23.163	29.975

Vooral bij het gemiddelde aantal bezoekers zien we dat de klassieke, actuele en jazzconcerten weer beter worden bezocht. Dat geldt ook voor de pop/diverse en heavy concerten.

gemiddeld aantal						
bezoekers	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klassiek	67	52	37	39	38	60
Actueel	80	99	39	63	60	73
Jazz	108	90	28	29	43	64
Elektronisch	63	33	0	20	42	22
Pop/divers	187	164	151	88	119	148
Heavy en metal	-	-	-	-	147	239
Dance/dans	-	-	-	-	279	278
Urban	-	-	-	-	72	69
<hr/>						
gemiddeld aantal						
bezoekers	141	125	92	64	96	134

COMMUNICATIE

De aanpak die Willem Twee sinds enkele jaren hanteert om zijn events over het voetlicht te brengen bestond ook in 2023 vooral uit een intensieve inzet van social media. Daarbij werd uitgebreid gebruik gemaakt van professioneel samengesteld bewegend beeld en audio, een ontwikkeling die goed aansluit bij de groeiende behoefte van de doelgroepen aan audiovisuele van verwachte artiesten. Bij de Kunstruimte werd met regelmaat een time-lapse camera opgesteld die ons in staat stelde om het wordingsproces van een nieuwe expositie via social media te delen. Digitale videoschermen op de verschillende locaties van Willem Twee vormden intussen m.b.v. narrowcasting een permante reclame-uiting voor alle events. Het aantal abonnees van de digitale nieuwsbrieven steeg in 2023 tot bijna 28.000. Het ticketsysteem met de daaraan gekoppelde database stelde ons intussen steeds beter in staat om de bezoekershistorie en customerinterest van onze gasten te monitoren en in te zetten voor de promotie van nieuwe events.

De inzet van alle online en digitale PR sloot uiteraard het gebruik van PR-middelen in print niet uit. Maandelijks wordt bij collega culturele instellingen en horecaondernemingen een groot aantal posters en flyers verspreid met een overzicht van het maandprogramma van Willem Twee. Voor de tentoonstellingen werd (helaas met een nog te bescheiden effect) ingezet op editorials en spaarzaam gebruik gemaakt van advertenties in kunsttijdschriften en op online platforms.

De samenwerking met Theater aan de Parade wierp in 2023 ook op het gebied van marketing en PR zijn vruchten af. Door gebruik te maken van elkaars informatiekanalen kon het muziekprogramma beter verspreid worden. Aan de basis van de derde editie van de succesvolle

zomerserie *Tuinsessies* lag een gezamenlijk opgesteld en uitgevoerd marketingplan ten grondslag, dat als blauwdruk veel vertrouwen geeft voor de ontwikkeling van nieuwe samenwerkingsprojecten. Er werd samen met Theater aan de Parade een brochure ontwikkeld om de gezamenlijke klassieke programmering te promoten, wat leidde tot een voorzichtige maar zichtbare verbreding van het publieksbereik. We vernamen herhaaldelijk dat bezoekers de samenwerking tussen de beide instellingen toejuichten.

De samenwerking met andere Bossche culturele organisaties (w.o. Verkadefabriek, Boulevard, festival Cement) rondom het project Culturele Doelgroepen (geïnitieerd door Kunstloc Brabant en het PON & Telos) werd in 2023 voortgezet. Het project koppelt cultuurbezoek van bezoekers aan geografische kenmerken, waarmee potentiële doelgroepen in kaart gebracht kunnen worden met als doel hun bereikbaarheid te vergroten. In 2023 werd ook de intensieve samenwerking met het Fontys Conservatorium, November Music, de Dutch Classical Talent Award, Jazz in Duketown en de Organisatie Oude Muziek onverminderd voortgezet.

Marketing en PR in cijfers:

- Website (online)

De website werd in 2023 bekeken door 608.000 bezoekers die zorgden voor een conversie van 27.068 (let wel: dit zijn de resultaten van alle Calls To Action).

- Nieuwsbrief (online)

Wekelijks bereikten we bijna 28.000 geregistreerde abonnees met onze nieuwsbrieven waarin elke van onze disciplines (muziek, kunst en studio's) uitgebreid over het voetlicht werd gebracht. De open rate van de nieuwsbrieven is 22% (15 tot 26% is in internationaal opzicht hoog), met een click rate van 1,46% (hoog is 1,2 tot 5%).

- Sociale media (online)

Willem Twee heeft bij de social media een splitsing in de verschillende disciplines gemaakt, zodat de volgers precies de content aangeboden krijgen waar ze interesse voor hebben. Willem Twee bediende zich in 2023 op professionele wijze van de sociale mediakanalen en de advertentiemogelijkheden via *Meta*, en volgde de ontwikkelingen daarin op de voet, om zich te verzekeren van maximale aandacht (Facebook 481.801 bezoekers, Instagram 87.032).

- Drukwerk (offline)

Maandelijks werd door Flyerman een poster verspreid onder circa 100 locaties (culturele instellingen, horecabedrijven etc.) met het maandprogramma van Willem Twee. Daarnaast verspreidden we met hulp van vrijwilligers en per post maandelijks 3000 flyers, gewijd aan specifieke tentoonstellingen en concerten, op 150 locaties, regionaal en landelijk.

- Google Analytics en Google Adds (online)

Met de data-analyse via Google Analytics waren we meer en meer in staat om gerichte PR-campagnes uit te zetten. Ondersteund door Afdeling Online (specialist in Digitale Marketing) formuleren de marketingafdeling in nauwe samenwerking met programmeurs en curators gerichte PR-teksten voor een optimaal SEO-effect, en zetten we in op een zo effectief mogelijke gebruik van Google Adds om onze activiteiten via online advertenties optimaal over het voetlicht te brengen.

Website

	2021	2022	2023
paginabezoek	364.776	412.189	608.000
unieke bezoekers	59.399	105.694	113.132

Social Media (bereik van aantal unieke profielen)

	2021	2022	2023
facebook	142.255	521.875	481.801
instagram	25.804	128.985	87.032

ORGANISATIE EN PERSONEEL

De organisatievorm van Willem Twee muziek en beeldende kunst is een stichting met een raad van toezicht en een bestuurder/directeur. De raad van toezicht bestaat uit voorzitter Winnie Sorgdrager (minister van Staat), Henk van der Meulen (componist, ex-bestuurder/directeur Koninklijk Conservatorium Den Haag), Ruud van de Ven (Bankier V&S Van Lanschot Kempen), Hanneke Pepers (ondernemer marketing) en Marcel Kranendonk (zelfstandig adviseur in de cultuur). De directeur/bestuurder is Henri Broeren die wordt bijgestaan door adjunct-directeur Jaap Houdijk. Voor de vastlegging van deze structuur is er een reglement van de raad van toezicht en een directiereglement die beide op de website zijn gepubliceerd. De organisatie is in drie delen opgesplitst (inhoud, verhuur & horeca en ondersteunende diensten). De afdeling inhoud wordt onderverdeeld in de muziek, beeldende kunst en studio's. De afdeling verhuur & horeca kent geen onderverdeling en de afdeling ondersteunende diensten bestaat uit personeelszaken, communicatie/ict, beheer gebouwen en techniek. Ook het organigram van de organisatie is gepubliceerd op de website. Alle functies vallen binnen de cao van de Vereniging van Nederlandse Poppodia en Festivals (VNPF) en Willem Twee is ook lid van de werkgeversvereniging van de VNPF: de WNPf. De taken en verantwoordelijkheden van iedere individuele werknemer zijn in het contract met hem of haar vastgelegd. De veilige werkomgeving is voor Willem Twee een belangrijk gegeven en is wekelijks onderwerp van gesprek bij de evaluaties van de concerten. De contouren van het beleid zijn vastgelegd in een kort beleidsnotitie die ook op de website is gepubliceerd.

In 2023 groeide de organisatie gestaag verder. Bij de horeca was er, naast enkele personeelwisselingen, een uitbreiding met enkele medewerkers. Daardoor hebben we inmiddels een goede en stabiele horecaploeg.

Ook dit jaar hadden we twee langdurige zieketrajecten, maar gelukkig konden we dit opvangen door intern enkele medewerkers door te schuiven naar de door de uitval vrijgekomen functies.

Ook in de keuken kregen we te maken met langdurige uitval van een collega, dit hebben we op kunnen vangen met de inzet van diverse zzp'ers.

Het bleek dit jaar moeilijker te zijn om nieuwe technici aan te stellen. De vacatures werden moeizaam vervuld en er was ook enig verloop. Inmiddels werken we weer met twee parttime (geluid)technici en één lichttechnicus.

Na de aanstelling van een nieuwe hoofdcurator eind 2022 zijn er dit jaar nog twee assistent-curatoren aangenomen die zich voornamelijk bezighielden met de programmering van de Spiegelzaal-tentoonstellingen. Zij doen dit als zzp'er.

De samenwerking met Theater aan de Parade is verder uitgebreid. Naast het -tijdelijk- inzetten van horecapersoneel wordt er ook steeds meer samengewerkt op het gebied van de programmering en de marketing/publiciteit.

Ook is er meer ingezet op nachtprogrammering d.m.v. diverse dance events. Hoewel we de meest concertavonden nog steeds met vrijwilligers draaien, zetten we bij de nachtprogrammering naast ons eigen personeel vooral zzp'ers in. Hierbij werken we samen met horecaplatforms Temper en Dwars.

Het aantal vrijwilligers op de diverse taken blijft stabiel. Er zijn in totaal zo'n honderd vrijwilligers werkzaam bij Willem Twee. Zij verrichtten werkzaamheden als baliemedewerker, zaalmedewerker, stagemanager, fotograaf, podiumtechnicus en diverse taken in de kunstruimte.

Dit jaar hadden we ook weer een aantal stagiaires aan het werk. Met name op de afdeling Marketing en Publiciteit (vier stagiaires door het jaar heen) en bij de (pre)productie (twee stagiaires voor ieder een half jaar).

In 2023 waren er gemiddeld 35 medewerkers in dienst met een totaal van 19,48 fte.

Verhouding man/vrouw bij het personeel is 21 om 13 (62% man en 38% vrouw), bij de vrijwilligers was dit 49% man en 51% vrouw.

Van alle werknemers had 65% een vaste aanstelling en 35% een tijdelijke aanstelling.

We hebben ons dit jaar verdiept in de mogelijkheid om te komen tot het invoeren van de jaarurensystematiek. We zijn tot de conclusie gekomen dat het in de toekomst voor Willem Twee van nut zou kunnen zijn, met name omdat we in de zomerperiode aanzienlijk minder werk hebben in de horeca en techniek. We hebben ons voorgenomen om de systematiek in 2024 voor te bereiden en in 2025 door te voeren.

Om het personeelsbeleid rondom ziekteverzuim meer te stroomlijnen is er vanaf 1 januari 2023 gekozen voor een Arbodienst (Zorg van de Zaaak) die de gegevens rechtstreeks deelt met de - eveneens- nieuwe verzuimverzekeraar. Dit scheelt in het administratief werk.

Governance code cultuur

De code Cultural Governance is vanaf de oprichting van Willem Twee muziek en beeldende kunst leidraad geweest voor het inrichten en voeren van de organisatie. De organisatie heeft de governance hoog in het vaandel staan en voldoet op alle punten aan de principes die daarbij horen.

Fair practice code

Willem Twee muziek en beeldende kunst is lid van de VNPF en de WNPF. Beide streven naar een toekomstbestendige popsector. Daar horen een professionele beroepspraktijk en een verantwoorde

interactie tussen vraag naar en aanbod van arbeidskrachten bij. Daarom onderschrijven VNPF en WNPF – en daarmee Willem Twee - de Fair Practice Code en de vijf kernwaarden die daaraan ten grondslag liggen: solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. Ook is Willem Twee muziek en beeldende kunst aangesloten bij de belangenverenigingen de Zaaak Nu (voor de beeldende kunst), Kunsten '92 en De Kunst van Brabant (beide voor de kunsten in het algemeen), die zich op landelijk en provinciaal niveau hard maken voor een gezonde kunstsector. Werknemers zijn in tijdelijke of vaste dienst bij Willem Twee en vallen onder de cao voor Nederlandse Poppodia en Festivals. Samen met de Kunstenbond is vastgesteld dat deze cao voldoet aan de FPC. Voor zzp'ers die hun werkzaamheden uitvoeren wordt aan de hand van de rekentool cao lonen naar zzp-tarieven' van Platform ACCT en de CAO NPF een eerlijk uurloon berekend. Vanuit de muziektak van Willem Twee is er een traditie in het werken met vrijwilligers. Er zijn ook vrijwilligers bij de kunstruimte betrokken. Er is een vrijwilligersbeleid met duidelijke afspraken over en een omschrijving van de werkzaamheden en de beloning die hiertegenover staat. Door dit helder beleid gaan wij verdringing van arbeid tegen. Willem Twee volgt verder de regelingen voor kunstenaarshonoraria en vergoedingen aan musici en componisten conform de richtlijnen van het Mondriaanfonds, het Nieuw Geneco en de Kunstenbond/NTB waarbij de bedragen voor jazzmusici en klassieke musici een minimumbedrag kennen van 300 euro pp per concert. Voor de popsector worden andere richtlijnen gehanteerd (zoveel mogelijk conform Sena Performers) maar worden bedragen aangepast waar het grote bezettingen, amateur- en semiprofessionele musici betreft.

Het afgelopen jaar is een workshoptraject gevolgd van Kunstloc (in samenspraak met Kunsten '92) waarin de Fair Practice code op maat voor de eigen organisatie wordt uitgewerkt. Uit deze bijeenkomsten kwamen diverse verbeteringen naar voren die we in het kader van de FPC verder konden uitwerken. Die suggesties tot verbeteringen zijn meteen ter hand genomen, uitgewerkt en geïmplementeerd. De belangrijkste verbeteringen en veranderingen betroffen:

- de aanpassing van het organigram van Willem Twee, zodat optimale helderheid ontstaat in de verhouding tussen alle functies;

- het inrichten van een adequate vergoeding voor alle stagiaires (die tot nu toe geen vergoeding ontvingen);
- de formulering van het beleid bij uitbreiding van uren;
- de te veranderen werkwijze waarmee uitval van personeelsleden beter kan worden voorkomen;
- en een verbeterde begeleiding van personeelsleden in hun dagelijkse werkzaamheden.

Code diversiteit & inclusie

De code culturele diversiteit en inclusie heeft de afgelopen jaren een grote impact gehad op de organisatie van Willem Twee. Aan de hand van de nulmeting bleek dat er nog veel werk aan de winkel was om onze organisatie meer divers en inclusief te maken. Begin 2022 hebben we een coördinator aangesteld waarvan we na een half jaar weer afscheid hebben genomen omdat de resultaten van het werk achterbleven bij de verwachtingen. Vervolgens hebben we pogingen ondernomen om een specialist in te huren tezamen met het Theater aan de Parade en de Verkadefabriek. Na diverse gesprekken hierover en externe inventarisaties bleek dit een erg dure en

moeilijk te organiseren optie. Het afgelopen jaar hebben we met de hoofden van afdelingen besloten de aanbevelingen binnen de code Diversiteit & Inclusie zelf ter hand te nemen. Dit heeft geleid tot een beknopt beleidsplan, een beleidsdag met het voltallige personeel en een daaruit voortvloeiend plan van aanpak. Het beleidsplan werd gepubliceerd op de website. De belangrijkste punten die daarbij invulling krijgen zijn:

1. Bewustwording van de organisatie door ons de vraag te stellen wat diversiteit en inclusie betekent:
 - a. voor onze visie en doelstellingen?
 - b. voor onze programmering?
 - c. voor de wijze waarop we ons publiek benaderen?
 - d. voor ons eigen personeelsbeleid?
 - e. voor de samenwerking met de buitenwereld?
2. Hoe formuleren we dit in ons beleidsplan?
3. Welke acties moeten we ondernemen om hier handen en voeten aan te geven?
4. Hoe houden we onze koers in de gaten en bewaken we de voortgang?

Een aantal veranderingen is het afgelopen jaar binnen de organisatie al doorgevoerd maar we staan

nog aan het begin van dit proces. Toch maakten die veranderingen de mensen binnen onze organisatie al meer bewust van de noodzaak hiertoe. De belangrijkste waren:

Organisatie

- Voor de raad van toezicht is gezocht naar een jong iemand met beperkte bestuurservaring maar die als aspirantlid van de raad een jaar meeloopt en in het werk wordt opgeleid. Die persoon hebben we gevonden in de jonge ondernemer Hanneke Pepers, eigenaar van marketingbureau Creatie maakt alles;

- De Code Culturele Diversiteit en Inclusie wordt met de Raad van Toezicht minimaal een keer per jaar besproken;
- Met ingang van 2023 heeft Willem Twee een nieuwe vertrouwenspersoon. Uit de groeiende behoefte naar een objectief en professioneel persoon is gekozen om een externe professionele vertrouwenspersoon aan te trekken via de aangesloten ARBO-dienst;

Personeelsbeleid

- Bij iedere sollicitatieprocedure worden alle binnengekomen brieven geanonimiseerd. De namen worden pas bekend gemaakt na de eerste selectie;

Publiek

- Het rolstoelbeleid is aangepast zodat ook mensen met een fysieke beperking naar de popconcerten kunnen;

Programmering

- Binnen de programmering wordt nu een maandelijkse Urban-avond georganiseerd door jongeren zelf;
- de Drag Up Family - een groep Bossche kunstenaars die met queer- en drag-thematiek bezig is – wil in den Bosch een veilige en laagdrempelige plek creëren voor queers. Willem Twee helpt ondersteunt hen daarbij;

Externe deskundige

- We kwamen tot de conclusie dat het verstandig is om jaarlijks, of zo vaak als nodig, een externe

deskundige mee te laten kijken naar het proces dat we doormaken, zodat we scherp blijven op de kwaliteit ervan en de voortgang bewaken.

FINANCIËN

De weg omhoog werd in financieel opzicht hervonden. De recette-inkomsten namen, ondanks het feit dat in februari geen concerten in het poppodium werden georganiseerd vanwege de vervanging van het grid en het licht, weer toe en dat gold ook voor de horeca-inkomsten en de inkomsten uit verhuur. Al met al een gestaag stijgende lijn waarvan we verwachten dat die zich voortzet in het komende jaar 2024.

	2019	2020	2021	2022	2023
recettes	€ 300.424	€ 120.483	€ 66.656	€ 227.126	€ 254.420
horeca	€ 426.688	€ 144.867	€ 51.707	€ 263.501	€ 286.106
verhuur	€ 319.591	€ 195.538	€ 171.340	€ 466.680	€ 497.305

De totale inkomsten in 2023 bedroegen € 2.588.344 waarmee de inkomsten ten opzichte van 2022 stegen met ca 305k. Het aandeel eigen inkomsten bedroeg € 616.810 (+55k), het aandeel

subsidies bedroeg € 1.472.158 (+257k) en de inkomsten uit verhuur waren € 497.305 (+30k). Er vond nog een nabetaling NOW plaats van 2.071 euro.

Baten	2019	2020	2021	2022	2023
directe opbrengsten	€ 763.524	€ 301.753	€ 179.008	€ 561.492	€ 616.810
Subsidies	€ 1.321.729	€ 1.491.528	€ 1.228.579	€ 1.215.190	€ 1.472.158
Verhuringen	€ 319.591	€ 195.538	€ 159.978	€ 466.680	€ 497.305
NOW/TVL	-	€ 361.390	€ 419.770	€ 39.932	€ 2.071
	€ 2.404.844	€ 1.995.378	€ 1.987.335	€ 2.283.294	€ 2.588.344

De hogere totale inkomsten werden voor een flink deel weer tenietgedaan door hogere beheerslasten (+94k) en activiteitenlasten (+108k). Vooral de loonkosten en de kosten die gemoeid waren met de gebouwen (huur en energie) waren de grootste kostenposten.

Lasten	2019	2020	2021	2022	2023
beheerslasten	€ 1.022.620	€ 1.089.620	€ 1.108.482	€ 1.134.694	€ 1.228.021
activiteitenlasten	€ 1.353.203	€ 757.189	€ 836.243	€ 1.224.463	€ 1.332.656
	€ 2.375.823	€ 1.846.418	€ 1.944.725	€ 2.359.157	€ 2.560.677

saldo € 29.021 € 142.401 € 42.610 -€ 75.863 € 27.667

Al met al bleef er batig saldo over van 27k, waarmee eerste stappen richting herstel werden gezet.

SOCIAL RETURN

Ook in 2023 waren mensen van de Weener groep wekelijks actief bij Willem Twee. De gemiddelde inzet betrof circa 4 uur per week. Verder wordt onze balie dagelijks bemand door vrijwilligers die we daarmee een plek geven in onze organisatie. Datzelfde geldt ook voor de 110 vrijwilligers die zich inzetten bij alle concerten, evenementen, tentoonstellingen et cetera. In totaal betrof dat circa 4,5 fte.

Verder hebben we in 2023 vanaf september iedere week een steeds wisselende groep van circa 12 eenzame ouderen ontvangen voor een rondleiding of concert en een lunch. Dit organiseerden wij in nauwe samenwerking met de stichting Met Je Hart.

DUURZAAMHEID

Het pand is in de afgelopen jaren verduurzaamd: er liggen zonnepanelen op het dak en er is dubbelglas sinds 2021. De organisatie gebruikt geen afvalbekers meer zodat er minder afval ontstaat. Het restaurant is specialist in vegan en vegetarisch eten, dat ook aan de crew en artiesten werd geserveerd. Verder werden in 2022 en 2023 allerlei maatregelen genomen om het energiegebruik te verlagen (stevige lamellen voor alle deuren naar de openbare ruimtes zodat warme lucht in ruimte blijft en koude lucht niet naar binnen komt, actief temperatuurbedrijf in de openbare ruimtes en alle kantoren, aanschaf van infraroodpanelen onder de meeste werkplekken zodat de omgevings-temperatuur omlaag kon worden gebracht, infraroodschakelaars in vele ruimtes zodat lichten niet onnodig lang blijven branden, et cetera.

RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht bestond in 2023 uit de volgende personen (in alfabetische volgorde):

- Joost Heijthuijsen tot 8 juni 2023 (neven)functies: festival dramaturg O., voorzitter Laaktheater, secretaris Stichting Meindert Talma, lid RvT stichting Kultuurbaar, coach Koninklijk Conservatorium, extern adviseur beoordelingscommissie tweejarige subsidies Gemeente Breda
- Henk van der Meulen (neven)functies: componist, bestuurder van de volgende instellingen: Tomoko Mukaiyama Foundation, Stichting de Groene Egel, Stichting Nederlands Muziek Instituut, Stichting Musica Omnia Vincit, Korzo, Ensemble Klang, Dutch Golden Collection Foundation, Stichting Frank Martin.
- Hanneke Pepers: eigenaar van Creatie Maakt Alles – Marketing BV, mede-eigenaar Bij Cornelis VOF, mede-eigenaar Milestone Studio.
- Winnie Sorgdrager – voorzitter (neven)functies: minister van staat, vz rvt Forum Groningen, vz rvt VluchtelingenWerk, vz rvt IVC 's-Hertogenbosch, rvt Biomedical Primate Research Centre, vz commissie onderzoek bombardement op Hawija 2015, vz commissie onderzoek melding College Rechten van de Mens, vz commissie monitoring Heimelijk Domein Landelijke politie, vertrouwensfunctionaris bewindsliden, vz Team Verantwoord Gedrag D66.
- Ruud van de Ven (neven)functies: Bankier V&S Van Lanschot Kempen, penningmeester Triathlon Vereniging RDG, penningmeester Stichting Kasteelconcerten Heeswijk, bestuurder stichting Think Big Act Now, penningmeester Stichting Vrienden van Loesje.

De nevenfuncties van directeur/bestuurder Henri Broeren betroffen de volgende: lid van de commissie cultuur van het Cultuurfonds Bank Nederlandse Gemeenten, lid van de adviescommissie van de Bond van Nederlandse Orkest-dirigenten, lid van het bestuur van Brabantkoor te Tilburg, penningmeester van het bestuur van DOCIS (directeurenoverleg culturele instanties 's-Hertogenbosch), lid van de commissie cultuur van het Kunst- en Cultuurfonds Hermes, lid van de Cultuurtank Limburg (adviesorgaan van de provincie Limburg), bestuurslid Nederlandse Strijkkwartetten Academie.

Per 1 januari 2024 is Marcel Kranendonk aangetreden als nieuw lid van de raad van toezicht. Hij is zelfstandig adviseur ondernemerschap podiumkunsten, penningmeester Stichting Sociaal Fonds Jazz en Improvisatiemusici, voorzitter Stichting De Connectie, secretaris Stichting Ruis.

Rooster van aftreden

Het rooster van aftreden is als volgt:

- Joost Heijthuisen: 8 juni 2023 einde tweede periode;
- Ruud van de Ven: 30 november 2024 einde tweede periode;
- Henk van der Meulen: 30 mei 2025 einde tweede periode;
- Winnie Sorgdrager: 1 juni 2025 herbenoembaar voor één periode;
- Hanneke Pepers: 25 november 2026 herbenoembaar voor één periode.

's-Hertogenbosch, mei 2023

Henri Broeren
(directeur/bestuurder Willem Twee muziek en beeldende kunst)

WILLEM TWEE STUDIO'S

Jaarverslag 2023

Inleiding

De geschiedenis van de Willem Twee Studio's begon in 2015 met de inrichting van een studioruimte voor unieke test en meetapparatuur uit de jaren vijftig en zestig. In 2017 voegde zich daar het CEM (Contact Orgaan Elektronische Muziek) bij aan, één van de oudste instituten voor elektronische muziek met een uitgebreide collectie synthesizers uit de jaren zeventig en tachtig. Daarnaast is er een groot arsenaal aan instrumenten van het Kunst Museum Den Haag (voorheen Haags Gemeentemuseum) in maart 2021 aan de collectie toegevoegd middels een langdurige bruikleen van het museum. De audiokwaliteit in beide studio's is sterk verbeterd door de sponsoring van 'high-end' monitor speakers van het Duitse bedrijf Adam Audio, en met publiciteitsacties (een residency en een video) is een nieuwe doelgroep bekend geworden met de Willem Twee studio's.

Vele artiesten en instanties uit binnen- en buitenland zijn inmiddels naar 's-Hertogenbosch gekomen om de studio's te bekijken, er te werken en zich te presenteren. Ze kwamen uit alle hoeken van de wereld en hadden één ding gemeen: ze waren allemaal laaiend enthousiast over de plek, de apparatuur en het hartelijke Brabantse welkom. Ook hebben veel van deze artiesten zich spontaan ontpopt tot 'ambassadeurs' van de Willem Twee Studio's. Mede daardoor zijn deze inmiddels uitgegroeid tot een internationaal gerespecteerd en toonaangevend instituut voor (analoge) elektronische en elektro-akoestische muziek. De toekomst ziet er goed uit, de studio's zijn continu in beweging, er wordt ingespeeld op actuele tendensen en we zetten de nodige stappen voor de verdere toekomst.

Corona

De lockdowns gedurende de jaren 2020 en 2021 hadden een flinke impact op onze activiteiten. Weliswaar kon in die jaren op bescheiden schaal en met inachtneming van alle coronaregels, een en ander nog wel voortgang vinden, maar artiesten en musici uit het buitenland bleven grotendeels weg. Gelukkig konden we vanaf maart 2022, na de opheffing van alle Corona restricties, alle Corona ongemakken achter ons laten en hebben we 2023 aangegrepen om de internationale contacten opnieuw aan te halen. Zo konden ook de samenwerkingen met diverse festivals weer opgepakt worden en ons artist-in-residence programma worden gerevitaliseerd.

Positionering

De positionering van de WTS heeft zich in 2023, net als in voorgaande jaren, afgespeeld in drie richtingen: lokaal blijven we ons op alle mogelijke manieren verbinden aan de directe omgeving. Zo is in 2023 i.s.m. Next-Up en R-Newt, een traject gestart voor jongeren, die zich willen verdiepen in de diverse 'ins & outs' van de elektronische muziek. Ook zijn kennismakingsworkshops voor scholieren georganiseerd en de talentontwikkelingstrajecten i.s.m. Music Hub Brabant konden na de corona jaren weer worden opgepakt.

Op nationaal niveau werden de bestaande structurele samenwerkingsverbanden met de landelijke conservatoria verder uitgebouwd en geïntensiveerd. Zo zijn de studio's een gewilde stageplek voor studenten van o.a. de Rockacademie Tilburg, HKU Muziektechnologie Utrecht en het Instituut voor Sonologie van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Ook organiseerden we in samenwerking met het Instituut voor Sonologie vier keer per jaar een 'Sonologie Concert' als onderdeel van een nieuwe concertreeks voor elektronische muziek onder de naam 'studio 4'. Daarnaast is het programma van AMPA, voor de eerste- en tweedejaars compositie studenten, uitgebreid met de derdejaars studenten en volgde er na de lessenreeks een presentatie voor publiek in de Toonzaal. Hiermee leerden ze hun compositie ook te vertalen naar het podium en werden daarop beoordeeld door hun docenten. Nieuwe samenwerkingen zijn opgestart met o.a. het instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum, resulterend in diverse workshops en presentaties, met Stichting Gaudeamus resulterend in componisten residencies gekoppeld aan concerten, en met Extrapool uit Nijmegen van waaruit 4x per jaar musici een dag in de studio's werken aan een compositie, die naderhand op cassette wordt uitgegeven.

Internationaal konden we in 2023 weer volop 'artists-in-residence' projecten realiseren en de exposure die we hiermee mondiaal genereren, verder uitbouwen. De aansluiting met de pop- en dancescene hebben we in 2023 verder uitgerold in de vorm van residencies voor diverse (pop)musici en bands naast samenwerking met en participatie in festivals zoals o.a. Drift, Draaimolen en Dekmantel.

Resultaten 2023

De organisatie van de Willem Twee Studio's richt zich op drie verschillende onderwerpen: de ontwikkeling, de productie, én de presentatie van elektronische en electro-akoestische muziek.

ONTWIKKELING

Workshops

Het ontwikkelingstraject waar de Willem Twee studio's aandacht aan gaven liep van jongeren, die geïnteresseerd zijn in elektronische muziek, tot gearriveerde artiesten die een artist-in-residence plek kregen aangeboden. Nadat de workshops in 2021 bijna allemaal moesten worden geannuleerd is in 2023 de draad weer volledig opgepakt en is er een nieuwe start en opzet wat betreft de workshops gemaakt. Hierbij richtten de Willem Twee studio's zich op zowel de meer ervaren maker als de geïnteresseerde zonder kennis. Dat hebben we in 2023 verder ontwikkeld en is er in samenwerking met de organisatie Next-up en Huis73 een 12-weekse workshop georganiseerd gericht op jongeren tussen de 17 en 27 jaar met interesse in elektronische muziek (maar zonder kennis of ervaring), zijn er diverse kennismakingsrondleidingen voor middelbaar en voortgezet onderwijs georganiseerd en zijn er voor de "professionals" traditionele klassieke wereld op maat gemaakte workshops georganiseerd. Daarnaast hebben we het lesprogramma voor de AMPA studenten hervat. Ook hebben de Willem Twee studio's diverse workshops georganiseerd voor alle niveau's, van introductie workshops voor de nieuwsgierige bezoeker tot gespecialiseerde workshops voor de expert en professionals zoals de dedicated ARP workshop, Musique Concrete Workshop en in samenwerking met het FAQ Festival heeft Thomas Ankersmit een Serge Workshop gegeven.

Begeleiding van jong talent (afgestudeerde musici/makers) tot ca 35 jr.

Jong talent bij de WTS komt vooral via de Music-hub (een onderdeel van de Talent-Hub Brabant). De studio's stellen kennis, faciliteiten en productiemiddelen ter beschikking zodat de talenten hun artistieke signatuur kunnen ontwikkelen en voorbereid worden op publieke optredens. In 2023 waren Emiel van den Dungen (Milio) en Oscar Peters de jonge talenten die door ons werden begeleid. Uit vorige talenttrajecten werkten ook nog Mathilde Nobel en Marieke van de Ven aan nieuw materiaal in de studio's. Deze makers hebben inmiddels een plek gevonden op belangrijke podia. Zo speelde Emiel van Dungen op diverse (inter)nationale festivals als Wildeburg en Fusion Festival, Oscar Peters op het vermaarde Rewire en stond Mathilde Nobel op Dekmantel naast Interstellar Funk en Jeff Mills op het podium.

Het aanbieden van artist-in-residence plekken aan gearriveerde artiesten.

In 2023 waren 8 artist-in-residencies te gast waarvan er vier in samenwerking met festivals en andere organisaties waarmee we samenwerken: In samenwerking Gaudemamus Muziekweek werkte de Guatameleese celliste Mabe Fratti aan materiaal voor haar nieuwe ensemble. Het materiaal wordt in 2024 uitgebracht op haar nieuwe studio album. Daarnaast verzorgde ze een optreden tijdens Tumult! in de Toonzaal en hadden hiermee een wereld premiere.

De uit New York afkomstige Lori Napoleon (Antenes) werkte aan haar onderzoek hoe je muziek en telecommunicatie aan elkaar kunt verbinden. Door haar zelfontworpen morse-apparatuur aan

de instrumenten uit de studio's te verbinden ontstond er een dialoog tussen muziek en morsecode.

Het Australische duo OK EG die afgelopen zomer tijdens Dekmantel speelde kwam een week werken aan materiaal voor hun nieuwe live-show.

PRODUCTIE

Naast de educatieve activiteiten zijn de Willem Twee studio's een typische makersplek. Of men nu lessen volgt, de studio's huurt of er te gast is, iedereen is in principe actief met het maakproces van elektronische muziek. Het aantal producties dat in de Willem Twee studio's werd gerealiseerd was ondanks corona groot. De rol die de Willem Twee studio's daarin speelden was faciliterend, meedenkend en meewerkend; een greep uit producties die tot stand kwamen in de studio's: Duo Joeri Cnapelinckx en Mich Leemans werkten aan de muziek en sounddesign voor de theater voorstelling "Ode" van Schippers en VanGugt die tijdens Theater Festival Boulevard in première ging. Voor de Popronde werkte de band Velocity Made Good aan hun nieuwe live show waarmee ze op de diverse podia in Nederland stonden tijdens de Popronde.

PRESENTATIES

Begin 2022 werd er vanwege de aflopende corona maatregelen een langzame start gemaakt met het hervatten van publieke optredens. Zo werd er in juni een presentatie gegeven door de AMPA studenten met het resultaat van hun lesprogramma in de studio's. In september heeft WTS in samenwerking met Willem Twee's jazz programmeur de concertserie onder de noemer Tumult! dat muziek presenteert op het snijvlak van improvisatie en elektronische muziek. Voor de edities in 2023 werden artiesten uitgenodigd als Machinefabriek, T'uij T'uij (Jochem van Tol), Dust Bunny (Marta Warelis and Nasim López-Palacios Navarro), Orquesta del Tiempo Perdido, Roman Hiele, Giovanni Iacovella, Marieke van de Ven, Farida Amadou, Mabe Fratti en Antenes op het programma. Daarnaast werden de concerten in samenwerking met het Instituut voor Sonologie na twee Corona jaren hervat. Vier keer per jaar verzorgen de studio's in samenwerking met docenten en studenten van het instituut een concertavond in Willem Twee Toonzaal met, naast een mooi concertprogramma, als doel de studenten meer podiumervaring te geven buiten de randstad. Daarnaast werden twee elektronische concerten in het poppodium georganiseerd vanuit de Willem Twee Studio's: Onder de noemer "De Module" organiseerde 10 jongeren een eind presentie en clubnacht naar aanleiding van de door hen gevolgde produceer cursus in de studio's. Dit bood ze de mogelijkheid om naast de opgedane kennis over elektronische muziek ook een podium om zichzelf te presenteren.

DJ/producer Tom Trago presenteerde zijn nieuwe album "Deco" in een live setting. Dit in het kader van opnames van het televisie programma Het Klokhuis dat op 17 januari 2024 werd uitgezonden.

In nagedachtenis van de synthesizer ontwerper Rob Hordijk (1958-2022) organiseerde de studios een speciaal event met een workshop, interviews met bevriende musici een lezing en uiteraard veel live muziek door internationale artiesten die allen met de instrumenten van Hordijk werken. Daarnaast was WTS weer onderdeel van het jaarlijkse FAQ Festival en November Music, waarbij nationale en internationale artiesten als de Japanse band Goat, de eveneens uit Japan afkomstige artiesten Asuna en Tomoko Sauvage tijdens het festival in de studios werkten.

	2020	2021	2022	2023
Deelnemers workshops:	10	11	217	227
Studenten:	8	20	9	27
Jong talent:	2	4	2	10
Artists in residence:	8	3	6	8

Producties die op een fysieke drager werden gepubliceerd (LP, CD of cassette):

Yogg – They Want It All EP

Suki Sou – Notes On Listening

Neil O'Connor – Oscillator Suite

Ah! Kosmos & Hainbach – Blast Of Sirens

Ale Hop – Ruinas Arqueológicas

Internationalisering

De wereld van de elektronische muziek is een sterk internationale wereld. Hoe beter wij in staat zijn om ons te verbinden aan een wereldwijd netwerk, hoe beter de artiesten ons zullen kunnen vinden waardoor de studio's nog beter gaan lopen. In de afgelopen jaren zijn diverse buitenlandse contacten uitgegroeid tot actieve samenwerkingsverbanden zoals met het instituut EMS in Stockholm en met het ICEM aan de Folkwang Universität der Künste in Essen. In 2019 werden de eerste stappen gezet om die internationalisering verder vorm te geven. Vanwege de coronaproblematiek zijn de meeste internationale samenwerkingsverbanden twee jaar opgeschoven. In 2023 konden we een verdere herstart maken met het aangaan en uitwerken van die verbanden.

Verhuringen

Hoewel de maatregelen omtrent in 2023 door corona in de culturele sector nog steeds merkbaar waren merkten we dat afgelopen jaar vooral dat de internationale interesse flink toenam met zo'n

150 verhuringen van een of meerdere dagen. Zo kwamen ze letterlijk van over heel de wereld, om in de Willem Twee Studios in 's-Hertogenbosch te werken. Om maar een aantal landen te noemen; Japan, Australië, Duitsland, Spanje, Peru, Ierland, Turkije, Israël, VS, Ecuador etc. Noemenswaardig is ook de diverse muzikale achtergrond van de verschillende studio bezoekers. Zo bracht oa. De Guatamelese celliste Mabe Fratti een bezoek, werkte het Oekraïense trio Brainhack een week in de studio, maar ook songfestival componist Wouter Hardy en de metal band Autarkh, de Berlijnse Hainbach bracht opnieuw een bezoek, ditmaal samen met de Turkse componiste Oh! Kosmos.

	2020	2021	2022	2023
Verhuringen	116	50	177	150

Samenwerkingsverbanden

Naast de lopende samenwerkingsverbanden zijn er in 2023 ook nieuwe samenwerkingen aangegaan waaronder het instituut Beeld & Geluid in Hilversum, Sonic Acts, Macba Barcelona, internationaal booking agency Futura Artist, Popronde en Sonoscopia in Porto. Dit naast de lopende samenwerkingen met November Music, Drift, FAQ Festival, EKWC, Gaudeamus Festival in Utrecht, Extrapool in Nijmegen, Instituut voor Sonologie van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, AMPA Conservatorium Tilburg en het Conservatorium Haarlem en de HKU in Utrecht.

Bereik

De communicatiestrategie van de Willem Twee studio's en Willem Twee muziek en beeldende kunst vormen een onlosmakelijk geheel. Willem Twee studio's vult dit aan met doelgroepgerichte online marketing. De pr- en marketingactiviteiten dragen zorg voor een continue communicatiestroom op vooral Instagram, Facebook, YouTube en SoundCloud. Geïnteresseerden blijven op de hoogte van nieuws over de studio's en van de momenten waarop het eindresultaten van studiowerkzaamheden konden worden beluisterd en/of bekeken. Gerichte onlinecampagnes worden ingezet voor het bekendmaken van de faciliteiten, het aantrekken van producenten en componisten, scholen en studenten. We hebben de groei van Facebook en Instagram organisch bereikt door o.a. samenwerking met Thomann, Adams Speakers en Heinbach, en recent door een item op Klokhuis over de Willem Twee Studio's. Hieronder het bereik via de sociale media. Op facebook een uitschieter in 2022 vanwege ingekochte advertenties. In 2023 vonden alle live-streams via de artiesten zelf plaats en niet via Willem Twee studio's.

Sociale media	2021	2022	2023	
Website	12.639	12.885	15.814	
Facebook	5.815	22.997	5.413	

Instagram	15.677	24.343	21.412	
Youtube-Channel	735	861	903	
Soundcloud	267	295	298	
Livestreams	80.000	54.000	-	

Uitbreiding studio's met 2^e en 3^e verdieping

In 2023 konden we de ruimtes op de 2^e en 3^e verdieping van ons pand erbij huren. Dit bood de kans ons studiocomplex uit te breiden met een extra multifunctionele studioruimte (2^e verdieping) en een Artist in Residence-verblijf (3^e verdieping). Begin 2024 worden deze etages in gebruik genomen. Deze uitbreiding van studiocapaciteit geeft ons de mogelijkheid om naast de twee grote studio's, een derde studioruimte flexibel in te kunnen richten met variabele kleine workstations, waardoor we beter kunnen inspelen op de ontwikkelingsbehoeften van een groeiende groep jongeren, die zich willen bekwamen in bijvoorbeeld DJ-en of specifiek een bepaalde synth onder de knie willen krijgen. De gemeente hielp ons met een bijdrage van 50k voor de inrichting en verbouwing van de 2^e en 3^e verdieping en een bijdrage van 8k voor de opleiding van een aantal jonge dj's. Beide bedragen zijn als bestemmingsreserve opgenomen voor het jaar 2024.

Financiën

Het afgelopen jaar (2023) is de in 2022 ingezette weg omhoog voortgezet en werden talloze artiesten en studenten weer verwelkomt in de Willem Twee studio's. In 2023 bedroegen de eigen inkomsten € 34.690. Verder werden er diverse workshops gegeven en wisten studenten ons meer te vinden dan ooit. De ondersteuning van de gemeente Hertogenbosch (€ 40.000 in de basisbegroting) en van de provincie Noord-Brabant (€ 42.500) vormden de basis van de begroting.

Willem Twee studio's

Inkomsten	2019	2020	2021	2022	2023
eigen inkomsten	€ 25.189	€ 20.959	€ 9.843	€ 37.249	€ 34.690
subsidies en sponsors	€ 128.985	€ 81.250	€ 133.952	€ 113.901	€ 118.933
Totale inkomsten	€ 154.174	€ 102.209	€ 143.795	€ 151.150	€ 153.623
Uitgaven	2019	2020	2021	2022	2023
Activiteitenlasten	€ 40.086	€ 12.586	€ 34.171	€ 39.205	€ 41.200
beheerslasten	€ 112.555	€ 116.973	€ 127.179	€ 117.530	€ 104.136
Totale uitgaven	€ 152.641	€ 129.559	€ 161.350	€ 156.735	€ 145.336
Saldo	(€ 10.421)	(€ 27.350)	(€ 17.555)	(€ 5.585)	€ 8.287

Organisatie

Bij de dagelijkse gang van zaken in de Willem Twee studio's waren zes mensen betrokken: twee technici die beiden ook docent zijn (Hans Kulk en Armeno Alberts), een pr- en een marketing-medewerker die ook de werkzaamheden voor de gehele organisatie verrichtten (Jaap Houdijk en Luuk Bergervoet) en een coördinator (Rikkert Brok). Verder werd de administratie bijgehouden door Marjoleine Biermans. In totaal werd voor circa 1,5 fte aan betaalde werkzaamheden verricht. Daarnaast is de vrijwillige inzet van verschillende mensen groot en kregen we gratis hulp van diverse externen bij reparaties, website, vertalingen et cetera.

Exploitatie-overzicht 2023 Studio's

INKOMSTEN	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
EIGEN INKOMSTEN			
workshops	€ 9.150	€ 9.950	€ 2.025
conservatoria	€ 300	€ 6.590	€ 735
artists in residence	€ 9.871	€ 10.500	€ 2.350
verhuur studio's	€ 14.287	€ 52.500	€ 29.706
concerten Toonzaal (FAQ-lab)	€ 1.082	€ 2.250	
concerten Poppodium	€ -	€ 45.000	€ 2.433
totale eigen inkomsten	€ 34.690	€ 126.790	€ 37.249
SUBSIDIES EN SPONSORS			
gemeente 's-Hertogenbosch	€ 40.000	€ 40.000	€ 50.003
provincie Noord-Brabant	€ 42.500	€ 40.000	€ 42.500
music-hub Brabant jong talentenprogramma	€ 2.425	€ 11.000	€ 12.898
société de Gavignes	€ -	€ 18.000	
overige subsidiënten	€ -	€ 7.500	€ 3.500
eigen bijdrage Willem Twee	€ 29.008	€ 37.147	
sponsorbijdragen	€ 5.000	€ 7.500	€ 5.000
totale subsidies en sponsors	€ 118.933	€ 161.147	€ 113.901
TOTALE INKOMSTEN	€ 153.623	€ 287.937	€ 151.150

UITGAVEN

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2023
ACTIVITEITENLASTEN			
docent workshops	€ 3.997	€ 4.760	€ 4.460
docent/techniek studenten conservatoria	€ 2.830	€ 3.370	€ 2.846
technische ondersteuning artists-in-residence	€ 9.774	€ 11.641	€ 7.790
docent/coaching/techniek jong talenten	€ 5.194	€ 6.186	€ 5.795
technische begeleiding verhuringen	€ 15.869	€ 18.900	€ 11.111
verblijfkosten artists in residence	€ -	€ 8.820	€ 1.386
uitkoopsommen artiesten	€ 3.210	€ 38.250	€ 3.225
reiskosten artists-in-residence	€ -	€ 1.750	€ -
techniek en zaalkosten	€ 326	€ 9.000	€ 2.592
totale activiteitenlasten	€ 41.200	€ 102.677	€ 39.205
BEHEERSLASTEN			
techniek/onderhoud	€ 28.183	€ 33.566	€ 31.446
coördinatie	€ 19.984	€ 23.801	€ 22.298
marketing/pr	€ 10.460	€ 9.701	€ 9.895
reis- en verblijfkosten	€ 4.814	€ 3.000	€ 2.208
huisvestingskosten	€ 16.291	€ 43.492	€ 14.640
materiaalkosten	€ 1.160	€ 6.000	€ 1.361
verzekeringen	€ 1.460	€ 1.200	€ 1.208
administratie	€ 3.652	€ 4.000	€ 3.661
accountant	€ 2.329	€ 3.000	€ 3.768
schoonmaak	€ 1.958	€ 3.500	€ 992
afschrijvingen apparatuur en software	€ 180	€ 20.000	€ 12.717
afschrijving verbouwing studio's	€ 13.000	€ 27.000	€ 13.000
overige kosten	€ 665	€ 7.000	€ 336
totale beheerslasten	€ 104.136	€ 185.260	€ 117.530
TOTALE UITGAVEN:	€ 145.336	€ 287.937	€ 156.735
TOTALE INKOMSTEN:	€ 153.623	€ 287.937	€ 151.150
TOTALE UITGAVEN:	€ 145.336	€ 287.937	€ 156.735
SALDO	€ 8.287	€ -	€ -5.585

's-Hertogenbosch, mei 2024

Henri Broeren
(directeur/bestuurder Willem Twee muziek en beeldende kunst)

Balans per 31 december 2023

(na voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Vaste activa		
Immateriele vaste activa		
Website	€ 9.788	€ 13.238
	<u>€ 9.788</u>	<u>€ 13.238</u>
Materiele vaste activa		
Verbouwingen	€ 27.564	€ 27.520
Inventaris	€ 202.659	€ 136.781
Vervoermiddelen	€ -	€ -
	<u>€ 230.223</u>	<u>€ 164.301</u>
Vlottende activa		
Voorraden	€ 21.791	€ 15.637
Vorderingen		
Debiteuren	€ 72.184	€ 123.856
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 8.708	€ 18.101
Overige vorderingen en overlopende activa	€ 87.344	€ 105.222
	<u>€ 168.236</u>	<u>€ 247.179</u>
Liquide middelen	€ 344.869	€ 206.568
	<u>€ 344.869</u>	<u>€ 206.568</u>
Totaal	<u>€ 774.907</u>	<u>€ 646.923</u>
PASSIVA		
	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Stichtingsvermogen		
Bestemmingsfonds toekomstige verbouwing foyer	€ -	€ 26.530
Bestemmingsreserve hardware	€ 100.270	€ 100.270
Bestemmingsreserve COVID19	€ -	€ 14.137
Bestemmingsreserve Verdiepingen 2 en 3 Studio's	€ 58.000	€ -
Algemene reserve	€ 138.036	€ 127.702
	<u>€ 296.306</u>	<u>€ 268.639</u>
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	€ 60.218	€ 96.824
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 22.398	€ 27.449
Overige schulden en overlopende passiva	€ 395.985	€ 254.011
	<u>€ 478.601</u>	<u>€ 378.284</u>
Totaal	<u>€ 774.907</u>	<u>€ 646.923</u>

Staat van Baten & Lasten over 2023

	2023	Begroting 2023	2022
Baten			
Directe opbrengsten	€ 616.810	€ 653.000	€ 561.492
Subsidies	€ 1.472.158	€ 1.339.339	€ 1.215.190
Verhuringen	€ 497.305	€ 545.000	€ 466.680
Overige opbrengsten	€ 2.071	€ -	€ 39.932
Som der baten	€ 2.588.344	€ 2.537.339	€ 2.283.294
Beheerslasten			
Loonkosten werknemers kantoor	€ 968.656	€ 900.000	€ 861.116
Overige personeelskosten	€ 90.396	€ 80.000	€ 76.618
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	€ 3.449	€ -	€ 3.449
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	€ 52.805	€ 80.000	€ 63.446
Kantoorkosten	€ 33.900	€ 35.000	€ 32.284
Overige beheerslasten	€ 78.815	€ 85.000	€ 97.781
Som der beheerslasten	€ 1.228.021	€ 1.180.000	€ 1.134.694
Activiteitenlasten			
Exposities/concerten	€ 429.046	€ 420.000	€ 365.956
Kosten zaal & foyer (huisvesting)	€ 467.104	€ 462.838	€ 402.956
Kosten zaal & foyer (exploitatiekosten)	€ 13.418	€ 20.000	€ 16.152
Publicatiekosten/marketing	€ 54.162	€ 50.000	€ 33.907
Muziek- en tekstrechten	€ 2.202	€ 8.000	€ 8.646
Overige expositie- en concertkosten	€ 122.968	€ 140.000	€ 148.397
Profileringsgelden	€ -	€ 16.104	€ 16.104
Horeca inkopen (inclusief verhuur)	€ 243.756	€ 238.500	€ 232.345
Som der activiteitenlasten	€ 1.332.656	€ 1.355.442	€ 1.224.463
Som der lasten	€ 2.560.677	€ 2.535.442	€ 2.359.157
Saldo	€ 27.667	€ 1.897	€ -75.863
Bestemming van het saldo			
Mutatie bestemmingsfonds toekomstige verbouwing foyer			€ -
Mutatie bestemmingsreserve hardware	€ -		€ -
Mutatie bestemmingsreserve COVID 19	€ -		€ -75.863
Mutatie bestemmingsreserve Investerings 2024	€ 58.000		€ -
Mutatie saldo op algemene reserve	€ -30.333		€ -

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst is feitelijk en statutair gevestigd op Boschveldweg 471, 5211 VK te 's-Hertogenbosch en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 64708896.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De activiteiten van Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch, bestaan voornamelijk uit het bewerkstelligen van een actief en innovatief cultuurveld door de realisatie van een kunstcluster in de Willem II Fabriek te 's-Hertogenbosch, het bevorderen van de uitvoering en productie van de publieke belangstelling voor de hedendaagse gecomponeerde muziek, jazz en geïmproviseerde muziek, klassieke kamermuziek, wereldmuziek en andere muziek voor kleine bezettingen, het organiseren van manifestaties, activiteiten en evenementen voor jongeren die door hun inhoud een culturele of subculturele betekenis hebben en die van plaatselijk, bovenplaatselijk of regionaal belang zijn en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin.

Informatieverschaffing over continuïteit

De grootste risico's met betrekking tot de continuïteit zijn de bezoekerscijfers sinds corona. De lagere horeca-opbrengsten zijn daar direct mee verbonden. Inmiddels is de weg terug weer gevonden maar de zorgen zijn op dat punt nog niet weg. De continuïteit van de onderneming wordt vooral gewaarborgd door de steeds toenemende groei van de verhuuractiviteiten. Waar we in 2017 nog 124 verhuringen hadden, waren dit er in 2023 meer dan 560. Deze groei zal zich naar verwachting verder doorzetten vooral omdat we de capaciteit daarvoor ook hebben. Hiermee kunnen we de organisatie verder professionaliseren en zijn we beter bestand tegen incidentele tegenvallers.

Informatieverschaffing over schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen, in het bijzonder de bepalingen van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine Organisaties-zonder-Winststreven.

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Pensioenregelingen

De onderneming heeft voor werknemers een pensioenregeling getroffen waarbij de pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op een beschikbare premiereregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij verzekeringsmaatschappij Aegon Cappital. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds.

Grondslagen

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen Vermogen

De bestemmingsreserves zien op onderdelen van de algemene reserves waaraan door het bestuur een specifiek bestedingsdoel is toegekend.

De bestemmingsfondsen zien op onderdelen van de algemene reserves waaraan door derden een specifiek bestedingsdoel is toegekend.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Omzetverantwoording

De baten betreffen de opbrengst voor de aan derden verleende diensten onder aftrek van de over de omzet geheven belastingen.

Overheidssubsidies

De totale verwachte tegemoetkoming in de loonkosten uit hoofde van de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW-regeling) wordt toegerekend aan de perioden op basis van de omzetzalingen.

Investeringsubsidies in verband met de aanschaf van (materiële) vaste activa worden gepassiveerd onder de desbetreffende investeringen. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende materiële vaste activa.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Stand per 1 januari 2023

	Website	Totaal
Aanschafwaarde	€ 17.246	€ 17.246
Cumulatieve afschrijvingen	€ -4.008	€ -4.008
Boekwaarde per 1 januari 2023	€ 13.238	€ 13.238

Mutaties

Afschrijvingen	€ 3.449	€ 3.449
----------------	---------	---------

Stand per 31 december 2023

	Website	Totaal
Aanschafwaarde	€ 17.246	€ 17.246
Cumulatieve afschrijvingen	€ -7.458	€ -7.458
Boekwaarde per 31 december 2023	€ 9.788	€ 9.788

Afschrijvingspercentages

20%

Materiële vaste activa

Stand per 1 januari 2023

	Verbouwingen	Inventarissen	Vervoermiddelen	Totaal
Aanschafwaarde	€ 224.664	€ 1.039.481	€ 1.750	€ 1.265.895
Cumulatieve afschrijvingen	€ -197.144	€ -902.700	€ -1.750	€ -1.101.594
Boekwaarde per 1 januari 2023	€ 27.520	€ 136.781	€ -	€ 164.301

Mutaties

Afschrijvingen	€ 9.113	€ 43.695	€ -	€ 52.808
Investeringen	€ 9.157	€ 109.569	€ -	€ 118.726
Desinvesteringen aanschafwaarde	€ -	€ -	€ -	€ -
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo mutaties	€ 44	€ 65.874	€ -	€ 65.918

Stand per 31 december 2023

	Verbouwingen	Inventarissen	Vervoermiddelen	Totaal
Aanschafwaarde	€ 233.821	€ 1.149.050	€ 1.750	€ 1.384.621
Cumulatieve afschrijvingen	€ -206.257	€ -946.391	€ -1.750	€ -1.154.398
Boekwaarde per 31 december 2023	€ 27.564	€ 202.659	€ -	€ 230.223

Afschrijvingspercentages

10-20%

10-20%

20%

Vlottende Activa

Vorraden

	31-12-2023	31-12-2022
Vorraden Horeca	€ 20.000	€ 13.025
Emballage	€ 1.791	€ 2.612
	<u>€ 21.791</u>	<u>€ 15.637</u>

Een voorziening voor incurantheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Vorderingen

Debiteuren

	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	€ 87.914	€ 135.361
Voorziening oninbare debiteuren	€ -15.730	€ -11.505
	<u>€ 72.184</u>	<u>€ 123.856</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2023	31-12-2022
Omzetbelasting	€ 8.708	€ 3.416
Pensioenlasten	€ -	€ 14.685
	<u>€ 8.708</u>	<u>€ 18.101</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitbetaalde verzekeringen	€ 8.264	€ 9.782
Bonusafrekening InBev	€ 28.264	€ 37.289
Nog te ontvangen subsidies en sponsoringen	€ 28.333	€ 9.875
Nog te ontvangen omzet	€ 2.300	€ 7.831
Vooruitbetaalde programma's	€ 3.569	€ 3.908
Nog te ontvangen NOW subsidie	€ -	€ 23.741
Vooruitbetaalde huur, energie en servicekosten	€ 2.298	€ -
Vooruitbetaalde abonnementen	€ 2.244	€ 8.785
Nog te ontvangen ziekingeld	€ 3.300	€ -
Waarborgsom	€ 838	€ 838
Overige	€ 7.934	€ 3.173
	<u>€ 87.344</u>	<u>€ 105.222</u>

Liquide middelen

	31-12-2023	31-12-2022
ABN Amro Bank	€ 353.769	€ 216.990
Kas	€ 714	€ 1.466
Kruisposten	€ -9.614	€ -11.888
	<u>€ 344.869</u>	<u>€ 206.568</u>

Passiva

Stichtingsvermogen

	Bestemmings- fonds toekomstige verbouwing foyer	Bestemmings- reserve hardware	Bestemmings- reserve COVID 19
Stand per 1 januari 2023	€ 26.530	€ 100.270	€ 14.137
Uit resultaatverdeling	€ -	€ -	€ -
Mutatie bestemmingsreserves	€ -26.530	€ -	€ -14.137
Stand per 31 december 2023	€ -	€ 100.270	€ -

	Bestemmings- reserve Verdiepingen 2 en 3 Studio's	Algemene reserve	Totaal
Stand per 1 januari 2023	€ -	€ 127.702	€ 268.639
Uit resultaatverdeling	€ 58.000	€ -30.333	€ 27.667
Mutatie bestemmingsreserves	€ -	€ 40.667	€ -
Stand per 31 december 2023	€ 58.000	€ 138.036	€ 296.306

Bestemmingsfonds toekomstige verbouwing foyer

de verbouwing van de foyer die toen over 8 jaar zou moeten plaatsvinden. Nu, vijftien jaar later, komen we tot de conclusie dat de verbouwing de afgelopen jaren niet nodig was en ook de komende jaren niet nodig zal zijn. De vervanging van de toiletgroep wordt door de gemeente (verhuurder) ter hand genomen en van een verdere verbouwing zal geen sprake meer zijn. Dientengevolge kunnen we dit bestemmingsfonds verbouwing foyer laten vrijvallen.

Bestemmingsreserve hardware

Eind 2016 is de bestemmingsreserve voor toekomstige investeringen in hardware gevormd. Deze bestemmingsreserve zal maximaal € 100.000 bedragen. Er wordt jaarlijks € 10.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve tot het maximum is bereikt.

Bestemmingsreserve COVID-19

Eind 2020 is de bestemmingsreserve voor COVID-19 gevormd. Deze bestemmingsreserve hebben we in 2021 niet aangewend omdat de regelingen van het rijk (NOW en TVL) voldoende ondersteuning boden om alles te regelen wat nodig was mbt de continuïteit van de concerten en exposities en de veilige werkomgeving. De bestemmingsreserve COVID-19 van € 90.000 is voldoende groot om het tekort uit 2022 te kunnen opvangen (€ - 75.863). Het restant blijft staan voor eventueel verdere door COVID veroorzaakte tegenvallers in 2023. In 2023 is de gehele reserve vrijgevallen naar de algemene reserve.

Bestemmingsreserve Verdiepingen 2 en 3 Studio's

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft een éénmalige subsidie verleend van € 50.000,00 voor de uitbreiding van de werkplaats/studio's op de 2e en 3e verdieping van het pand de Willem Twee Toonzaal. Dit bedrag is als bestemmingsreserve opgenomen en zal vanaf 2024 worden aangewend voor de uitbreiding van de studio's met verdiepingen 2 en 3. Daarnaast verleende de gemeente een subsidie van 8.000 euro voor een jongeren dj-traject dat in 2024 gestalte krijgt. Bij elkaar is dus 58k als bestemmingsreserve opgenomen.

Provinciale egalisereserve

De Provincie Noord Brabant heeft aangegeven dat er een provinciale egalisereserve gevormd moet worden. De provinciale egalisereserve wordt bij vaststelling van de subsidie definitief berekend. Indien bij vaststelling van de subsidie de provinciale egalisereserve hoger is dan 10% van het verleende subsidiebedrag over het laatste boekjaar zoals bedoeld in artikel 1 . 14, aanhef en onder g en h, van de Subsidieregeling, zal het meerdere worden teruggevorderd. De berekening van deze reserve luidt als volgt:

	2023	2022	2021	Totaal
Provincie Noord-Brabant Willem Twee St €	42.500 €	42.500 €	42.500 €	127.500
Som der baten	€ 2.588.344	€ 2.283.294	€ 1.987.335	€ 6.858.973
	2%	2%	2%	
Saldo	€ 27.667	€ -75.863	€ 42.610	€ -5.586
Reserve per 31 december	454	-1.412	911	€ -47

Per 31 december 2023 heeft de egalisereserve een negatief saldo. Zodra deze reserve een positief saldo heeft, zal ten laste van de algemene reserve een provinciale egalisereserve gevormd worden.

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	€ 60.218	€ 96.824

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2023	31-12-2022
Sociale lasten	€ 20.891	€ 27.449

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitontvangen bijdragen	€ 242.175	€ 127.128
Vooruitontvangen recettes	€ 46.065	€ 23.877
Vakantiegeld	€ 39.091	€ 32.404
Nog te betalen accountantskosten	€ 12.414	€ 28.455
Nog te betalen muziek- en tekstrechten	€ 4.000	€ 8.703
Nog te ontvangen facturen exploitatie	€ 38.290	€ 20.373
Nettolonen	€ -	€ 989
Ontvangen waarborgsommen huurders	€ 3.439	€ 2.439
Overige	€ 10.511	€ 9.643
	€ 395.985	€ 254.011

Niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake betalingen ter verkrijging van (gebruiks)rechten

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is € 1.022.666.

De resterende looptijden van de huurcontracten is 48 maanden en 59 maanden.

Deze vervallen als volgt (bedragen exclusief omzetbelasting):

Binnen één jaar € 252.516

Tussen één jaar en vijf jaar € 770.150

Na meer dan vijf jaar € 0

Totaal € 1.022.066

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023

Baten

Directe opbrengsten

	Begroting		
	2023	2023	2022
Entreegelden en presentaties	€ 254.420	€ 275.000	€ 227.126
Educatie	€ 2.980	€ 11.000	€ 10.600
Verhuur oefenruimtes en diverse opbrengsten	€ 43.151	€ 12.000	€ 22.951
Verhuur studio's	€ 30.153	€ 35.000	€ 37.314
Horeca food	€ 31.905	€ 20.000	€ 17.474
Horeca drank	€ 254.201	€ 300.000	€ 246.027
Totaal	€ 616.810	€ 653.000	€ 561.492

De eigen inkomsten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 met 10% toegenomen. Nog steeds blijven de cijfers ten opzichte van 2019 (voor-corona) achter, maar de weg naar boven is hervonden. In 2023 zijn er gedurende een maand geen concerten in het poppodium georganiseerd vanwege de vervanging van het grid en het licht in de popzaal. Dat heeft een negatief effect gehad op het aantal concerten - en daarmee de daaraan verbonden horeca-inkomsten - waardoor de totale inkomsten extra onder druk kwamen te staan.

Subsidies

	Begroting		
	2023	2023	2022
Gemeente basissubsidie structureel	€ 1.082.756	€ 814.320	€ 814.320
Profileringsgelden	€ -	€ 53.964	€ 53.964
Gemeente BKV-gelden	€ 19.500	€ 19.500	€ 19.500
Gemeente Jheronimus Award	€ 10.000	€ 9.996	€ 10.000
Gemeente bijzondere muziekprogrammering	€ -	€ 53.496	€ 53.496
Gemeente huur gemeenschappelijke ruimten	€ -	€ 79.620	€ 79.620
Gemeente profileringsgelden GA, WOT en ABS	€ -	€ 26.568	€ 26.568
Rijk / Fonds Podiumkunsten	€ 63.470	€ 59.375	€ 32.411
Provincie Noord-Brabant Willem Twee Studio's	€ 42.500	€ 42.500	€ 42.500
Incidentele subsidies	€ 179.343	€ 140.000	€ 26.219
Sponsoring/Overige opbrengsten	€ 74.589	€ 40.000	€ 56.592
Totaal	€ 1.472.158	€ 1.339.339	€ 1.215.190

Het basissubsidie structureel van de gemeente (1.082.756 euro) betreft de optelling van het basissubsidie plus de diverse losse bijdragen (zoals bijv. bijzondere muziekprogrammering en profileringsgelden) zoals die in 2022 nog werden weergegeven.

De incidentele subsidies kwamen in 2023 150K hoger uit. De belangrijkste incidentele subsidies betroffen extra bijdragen aan de Willem Twee Studios inzake de inrichting en verbouw van de 2e en 3e verdieping ad 50.000 euro van de gemeente 's-Hertogenbosch, een bijdrage van het Cultuurfonds ad 30.000 euro voor de popprogrammering en een bijdrage van de Bank Nederlandse Gemeenten ad 15.000 euro voor de organisatie van de Rock Circus Talenttour.

Verhuringen

	2023	Begroting 2023	2022
Opbrengsten uit verhuur algemeen	€ 321.943	€ 350.000	€ 278.390
Horeca bij verhuur food	€ 125.373	€ 130.000	€ 125.546
Horeca bij verhuur drank	€ 49.989	€ 65.000	€ 62.744
Totaal	€ 497.305	€ 545.000	€ 466.680

De verhuringen vertonen - net als de afgelopen jaren - een gestage groei. In 2023 was er sprake van 560 verhuringen die een toename van de inkomsten van 30.000 euro bewerkstelligden ten opzicht van 2022.

Overige opbrengsten

	2023	Begroting 2023	2022
NOW subsidie	€ 2.071	€ -	€ 39.932
Overige subsidies inzake Covid 19	€ -	€ -	€ -
TVL Subsidie	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 2.071	€ -	€ 39.932

De NOW-subsidie van 2023 betrof een nabetaling van de toekenning in 2022.

	2023	Begroting 2023	2022
Totale baten	€ 2.588.344	€ 2.537.339	€ 2.283.294

Beheerslasten

Loonkosten werknemers Kantoor	2023	Begroting	2022
		2023	
Salarissen	€ 807.396		€ 713.663
Sociale lasten	€ 132.982		€ 115.884
Transitievergoeding	€ 2.504		€ -
Pensioenlasten	€ 68.470		€ 37.356
Mutatie reservering vakantiegeld	€ 6.687		€ 4.889
Ontvangen ziekengeld	€ -49.383		€ -10.676
Totaal	€ 968.656	€ 900.000	€ 861.116

De loonkosten zijn gestegen met een bedrag van €95.000. Belangrijkste oorzaken waren de indexering van de lonen en de afname van extra personeel om de groei van de afdeling verhuur te faciliteren. Daarnaast werd een programmeur in dienst genomen tezamen met het Theater aan de parade. Dat uitbreiding van personeel had ook een verhogend effect op de pensioenlasten. Het verhoogde bedrag aan ontvangen ziekengeld werd veroorzaakt door twee langdurig zieken.

Overige personeelskosten	2023	Begroting	2022
		2023	
Inhuur derden	€ 2.674		€ -7.854
Personeelsverzekeringen	€ 46.981		€ 45.405
Reis- en verblijfskosten	€ 18.255		€ 20.280
Opleiding personeel	€ 4.017		€ 8.023
Belastingvrije uitkeringen (binnen WKR)	€ -		€ -
Arbodienst	€ 7.509		€ 3.549
Overige	€ 10.960		€ 7.215
	€ 90.396	€ 80.000	€ 76.618

Geen bijzonderheden.

Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	2023	Begroting	2022
		2023	
Afschrijvingskosten website	€ 3.449		€ 3.449
	€ 3.449	€ -	€ 3.449

Geen bijzonderheden.

Afschrijvingskosten materiële vaste activa	2023	Begroting	2022
	<th>2023</th> <td></td>	2023	
Afschrijvingskosten verbouwing foyer	€ 9.113		€ 9.290
Afschrijvingskosten inventarissen	€ 43.692		€ 54.156
Afschrijvingskosten vervoermiddelen	€ -		€ -
Totaal	€ 52.805	€ 80.000	€ 63.446

Geen bijzonderheden.

Kantoorkosten

		Begroting	
	2023	2023	2022
Reserveringssysteem	€ 12.919		€ 9.766
Kantoorbenodigdheden	€ 14.967		€ 14.733
Telefonie en internet	€ 5.900		€ 5.019
Drukwerk	€ -		€ 2.405
Porti algemeen	€ 114		€ 361
Totaal	€ 33.900	€ 35.000	€ 32.284

Geen bijzonderheden.

Overige beheerslasten

		Begroting	
	2023	2023	2022
Administratiekosten	€ 25.536		€ 31.498
Accountantskosten jaarrekening	€ 13.500		€ 13.000
Accountantskosten bijzondere verklaringen	€ 1.076		€ 5.210
Automatisering	€ 5.236		€ 9.588
Contributies / abonnementen	€ 13.055		€ 9.727
(Dotatie) dubieuze debiteuren	€ 4.390		€ 9.800
Advieskosten	€ 2.690		€ 2.565
Representatiekosten	€ 1.838		€ 1.059
Bankkosten	€ 1.592		€ 1.564
Klein inventaris	€ 1.022		€ 1.565
Bestuurskosten	€ 724		€ 713
Autokosten	€ 887		€ 1.777
Relatiegeschenken	€ -		€ 683
Overige	€ 7.269		€ 9.032
Totaal	€ 78.815	€ 85.000	€ 97.781

Bij de beheerslasten werd op de administratie een besparing gerealiseerd van € 6.000. In 2022 waren extra kosten gemoeid met de afhandeling van de administratie en verantwoording van de Willem Twee studio's richting het BrabantC Fonds wat dit jaar niet het geval was.

		Begroting	
	2023	2023	2022
Totale beheerslasten	€ 1.228.021	€ 1.180.000	€ 1.134.694

Activiteitenlasten

Exposities/concerten

	2023	Begroting 2023	2022
Uitkoopsommen artiesten	€ 164.940		€ 193.114
Programmakosten derden	€ 91.257		€ 57.239
Kosten expositie	€ 102.055		€ 58.030
Onkosten artiesten	€ 29.816		€ 21.535
Programmeurs	€ 16.203		€ 20.710
Overige	€ 24.775		€ 15.328
Totaal	€ 429.046	€ 420.000	€ 365.956

Bij de activiteitenlasten exposities/concerten vormen de uitkoopsommen en de programmakosten derden één geheel van kosten artiesten. Bij elkaar opgeteld bleven de uitgaven aan artiesten gelijk aan 2022 (255k). De expositiekosten namen toe met een bedrag van € 40.000. Het grootste deel werd veroorzaakt door het organiseren van de World Press Photo die in 2022 geen doorgang vond vanwege corona. Daarnaast was er in 2023 een groter aantal groepsexposities dan in 2022 wat een kostenverhogend effect had. De onkosten van de programmeurs namen wat af omdat één programmeur in dienst van Willem Twee is gekomen en dus onder de loonkosten valt.

Kosten zaal & foyer (huisvesting)

	2023	Begroting 2023	2022
Huur	€ 240.284		€ 227.799
Onderhoud zaal & inventaris	€ 44.295		€ 30.636
Electra/gas/water	€ 54.770		€ 46.690
Schoonmaak zaal & foyer	€ 68.417		€ 42.630
Verzekeringen	€ 18.297		€ 16.455
Beveiligingskosten	€ 5.485		€ 3.838
Overige	€ 35.556		€ 34.908
Totaal	€ 467.104	€ 462.838	€ 402.956

De kosten zaal en foyer zijn vooral hoger uitgevallen door de verhoging van de huur van de gebouwen, een hogere elektra-, gas- en waterrekening en verhoogde kosten van de schoonmaak. Dit laatste vanwege de overgang naar een nieuw schoonmaakbedrijf.

Kosten zaal & foyer (exploitatiekosten)

	2023	Begroting 2023	2022
Huur apparatuur	€ 5.327		€ 8.006
Techniekkosten	€ 8.091		€ 8.146
Totaal	€ 13.418	€ 20.000	€ 16.152

Geen bijzonderheden.

Publicatiekosten/marketing	Begroting		
	2023	2023	2022
Publiciteitskosten	€ 6.998		€ 668
Website	€ 9.369		€ 6.960
Reclame- en advertentiekosten	€ 25.787		€ 20.798
Drukwerk activiteiten	€ 12.008		€ 5.481
Totaal	€ 54.162	€ 50.000	€ 33.907

De publiciteitskosten zijn weer - binnen het budget- op het niveau van vóór 2022.

Muziek- en tekstrechten	Begroting		
	2023	2023	2022
Muziek- en tekstrechten	€ 2.202		€ 8.646
Totaal	€ 2.202	€ 8.000	€ 8.646

De muziek- en tekstrechten vallen vooral lager uit door een kleiner aantal concerten met hedendaagse muziek.

Overige expositie- en concertkosten	Begroting		
	2023	2023	2022
Oproepkrachten	€ 70.093		€ 106.730
Vrijwilligerskosten	€ 12.487		€ 6.074
Overige expositiekosten	€ 656		€ -
Overige concertkosten	€ 13.820		€ 15.474
Beveiligingskosten concerten	€ 15.423		€ 13.284
Techniekkosten	€ -		€ -
Bedrijfsleiding	€ 2.900		€ 2.353
Eigen verbruik personeel	€ 7.589		€ 4.482
Totaal	€ 122.968	€ 140.000	€ 148.397

De overige expositie- en concertkosten vallen lager uit vanwege een beperking van het aantal ingehuurd krachten voor techniek (-20k).

Profileringsgelden	Begroting		
	2023	2023	2022
Docwerk profilering	€ -		€ -
Grafisch Atelier profilering	€ -	€ -	€ 16.104
Huurders	€ -		€ -
Totaal	€ -	€ 16.104	€ 16.104

De profileringsgelden zijn vanaf 2023 opgenomen in het gemeentelijke basissubsidie. Ook bij die instanties die in vorige jaren het profileringsgeld van de gemeente via Willem Twee ontvingen.

Horeca-inkopen	Begroting		
	2023	2023	2022
Horeca inkopen drank	€ 122.754	€ 125.000	€ 117.555
Horeca inkopen food	€ 80.272	€ 75.000	€ 70.898
Horeca inkopen non-food	€ 25.033	€ 12.000	€ 11.485
Inkopen tbv verhuur	€ 20.482	€ 25.000	€ 31.570
Wijziging voorraad/emballage	€ -4.785	€ 1.500	€ 837
Totaal	€ 243.756	€ 238.500	€ 232.345

Geen bijzonderheden.

Totale activiteitenlasten	Begroting		
	2023	2023	2022
	€ 1.332.656	€ 1.355.442	€ 1.224.463

Recapitulatie staat van baten en lasten:	Begroting		
	2023	2023	2022
Baten	€ 2.588.344	€ 2.537.339	€ 2.283.294
Beheerslasten	€ 1.228.021	€ 1.180.000	€ 1.134.694
Activiteitenlasten	€ 1.332.656	€ 1.355.442	€ 1.224.463
Saldo	€ 27.667	€ 1.897	€ -75.863

Gemiddeld aantal werknemers (FTE's)	Aantal
2023	19,48
2022	16,21

Er waren in 2023 gemiddeld 35 mensen in dienst.

Ondertekening

's-Hertogenbosch,
Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst

H.V.B.M. Broeren
Bestuurder

Bezoldiging topfunctionarissen in het kader van de WNT (Wet Normering Topinkomens)

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naam:	H.V.B.M. Broeren
Beloning:	2023: € 110.838 brutoloon incl. 8% vakantiegeld (2022: € 109.235)
Beloning betaalbaar op termijn:	2023: € 12.509 (2022: € 10.698)
Individueel WNT-maximum:	2023: € 223.000 (2022: € 216.000)
Belastbare onkostenvergoedingen:	geen
Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn:	pensioenopbouw volgens CAO Nederlandse Poppodia en Festivals
Functie:	directeur/bestuurder
Omvang/ duur dienstverband:	full-time dienstverband geheel 2023 (evenals in 2022)

Toezichthoudende topfunctionarissen

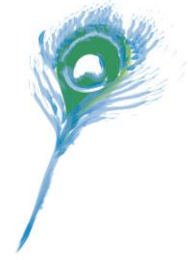
Alle leden van de raad van toezicht van Willem Twee muziek en beeldende kunst verrichtten hun werkzaamheden onbezoldigd. In 2023 noch in 2022 zijn kostenvergoedingen uitgekeerd.

Gegevens Raad van Toezicht 2023:

mevrouw W. Lekkerkerker - Sorgdrager	Voorzitter, geheel 2023
de heer J.F. Heijthuijsen	Lid, tot 8 juni 2023
de heer H. van der Meulen	Lid, geheel 2023
de heer R.P.J. van de Ven	Lid, geheel 2023
mevrouw H. Pepers	Lid, geheel 2023
de heer M. Kranendonk	Lid, vanaf 1 januari 2024

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van de Stichting WILLEM TWEE Muziek & beeldende kunst

datum

29 mei 2024

Kenmerk

80.086-290524

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving C1 voor "Kleine Organisaties zonder winststreven", de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant, de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024), de Algemene subsidieverordening 's-Hertogenbosch en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking(en) en de Regeling controleprotocol subsidies Noord-Brabant.

Deze jaarrekening bestaat uit:

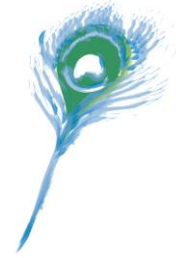
1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling controleprotocol subsidies Noord-Brabant en het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting WILLEM TWEE muziek & beeldende kunst zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024) vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen uit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

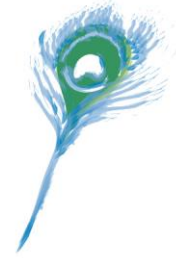
Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse standaard 720.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 “Kleine Organisaties zonder winststreven” en de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 “Kleine Organisaties zonder winststreven”, de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant, de Subsidieregeling hedendaagse cultuur Noord-Brabant (§1 Professionele kunsten 2021 – 2024), de Algemene subsidieverordening 's-Hertogenbosch en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling controleprotocol subsidies Noord-Brabant, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar

activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

's-Hertogenbosch, 29 mei 2024

Abel accountants B.V.
Namens deze:

Was getekend

H.J.M. Boeren AA